

KIESWEEK

TOP PICKS FOR YOU

SEARCH

TRENDING NOW

BECAUSE YOU WENT TO LADEUZE

Presidium on demand

INTERNATIONAAL

ONDERWIJS

NAVRAAG MET GOEDELE LIEKENS

Is ons onderwijs te links?

Stura kruipt weer overeind na rampjaar

'Ik pleit geregeld voor slow sex'

In deze editie

REEKS: HET SCHADUWKABINET

Zoals we nu bezig zijn, valt het niet vol te houden

WIM ROBBERECHTS, CEO VAN UZ LEUVEN — 8-10

CULTUUR: KRUISBESTUIVING JONGE KUNSTENAARS

BAC atelier opent opnieuw de deuren

HEROPENING BAC ATELIER IS EEN GROOT SUCCES 28-29

onderwijs > Een evaluatie van Stura — 5-7

onderwijs > Het Schaduwkabinet: UZ-CEO Robberecht — 8-10

sociaal > Waarom is erfgoed zo belangrijk? — 12-13

internationaal > 'De ergerlijkste vrouw' van Oeganda — 18-19

internationaal > Is ons onderwijs te links? — 22-23

internationaal > Duitse universiteiten lopen leeg — 24

student > Kortverhaal over het Leuvense studentenleven — 25

strip — 17

beeldreeks — 20-21

cultip — 29-30

onderhond — 30

KU Leuven — 36-37

'Ik ben geen seksuologe geworden om braaf aan de kant te zitten'

OPINIE

Tussen droom en daad

Prof. Frank Vandenbroucke over budgettaire beperkingen — 14-15

Ik geloof niet in klimaatopwarming

Jan Costers schreef de klimaatcolumn — 16

Koester de stilte

Draag beter zorg voor je gehoor, betoogt Arne Van Lautem — 17

EDITORIAAL

Stura's stilte

Het bestuur van de studentenraad kreeg dit jaar de zware taak om de vertegenwoordiging na een rampjaar weer op de sporen te zetten. Verderop in dit magazine maken we daarvan de balans op. Stura slaagde erin vlot bij te benen en herwint geleidelijk het vertrouwen van haar Algemene Vergadering.

Een gemiste kans is echter haar bekendheid onder studenten. En dat mag verbazingwekkend heten. Hoewel vertegenwoordiging geen evidentie was vorig jaar, slaagde Stura er toch in zichzelf van de ene op de andere dag in de kijker te zetten met de Heb je mei gemist?-actie, gericht tegen de herindeling van het academiejaar.

Na de actie was de studentenraad prompt alom bekend onder studenten, de herindeling gespreksonderwerp nummer één. Maar de studentenraad heeft ook de onhebbelijke gewoonte erbij te staan en ernaar te gapen wanneer een momentum zich aandient.

De herindeling is inmiddels van tafel en vervangen door een fundamentele herbezinning over het herkansingsbeleid. Het kan dus nog alle kanten op. Rebelle is niet meer aan de orde, maar wat met die achterban?

Een jaar na de actie blijft het pijnlijk stil. Stura ondernam nauwelijks een poging om zichzelf in de kijker te zetten en begaf zich zelfs slechts voor twee zaken op haar sociale media: de jaarlijkse bibliotheekbevraging en een politiek memorandum.

Stura ondernam nauwelijks een poging om zichzelf in de kijker te zetten

De studentenraad reageert dat studenten in een getrapte vertegenwoordigingssysteem beter af zijn als ze op facultair niveau terecht kunnen. Strikt genomen kan dat kloppen, maar als basishouding ontslaat het je te gemakkelijk van de eigen verantwoordelijkheid.

Vertegenwoordiging bevindt zich nu eenmaal niet enkel op facultair niveau en in het huidige systeem vertegenwoordigen faculteiten binnen Stura vaak enkel zichzelf. Daarom heeft de studentenraad net wel nood aan een brede, geïnformeerde en gepeilde achterban. Niet enkel de nakende reorganisatie van onze alma mater, ook de wissel van de politieke wacht schreeuwt om een universiteitsbrede vertegenwoordiging die stevig in het zadel zit.

Als er één ding te leren valt uit vorig academiejaar, is het dat je je door niemand nog mag laten zeggen dat de studentenvertegenwoordigers — enkel zichzelf en niet de studenten vertegenwoordigen.☺

Vinsent Nollet is hoofdredacteur. Het editoriaal wordt gedragen door de voltallige redactie.

CARTOON VAN DE WEEK

door [Anne-Leen Declercq](#)

De onbeteugelde aanval van De Wever op groen én rood

Stura na het annus horribilis: een stille verrijzenis

De Studentenraad kent een kort en toch erg turbulent bestaan. Na een rampjaar had een nieuwe ploeg dit academiejaar als taak de vertegenwoordiging weer uit de brand te slepen.

door [Vinsent Nollet](#) en [Tijs Keukeleire](#)

Begin vorig academiejaar stapte het voltallige bureau van de studentenraad op wegens een intern conflict. De gebeurtenissen legden een diepe vertrouwensbreuk bloot tussen Stura en de leden van haar Algemene Vergadering. De ontslagen hadden voor de rest van het jaar een beperkte slagkracht van de studentenvertegenwoordiging tot gevolg.

Lange tijd moest de studentenraad het met beperkte bezetting en zonder vertegenwoordigers in de hoogste organen doen, nota bene in een periode waarin de discussie over de herindeling van het academiejaar opnieuw sterk opdook.

Dit jaar draait Stura opnieuw op volle toeren, met een nieuw bestuur en een volledige bezetting van de mandaten. Volgens betrokkenen kreeg de studentenraad de vertegenwoordiging van meer dan 50.000 studenten weer op een goed spoor, maar is er nog heel wat ruimte voor verbetering.

© Anneka Robeyns

Vertegenwoordiging: terug op de rails

Het merendeel van de facultaire vertegenwoordigers die we spraken heeft een positief beeld van de huidige ploeg op vlak van vertegenwoordiging. De lat ligt na vorig jaar niet erg hoog, maar Stura is er volgens hen in geslaagd zichzelf opnieuw stevig in het zadel te hijsen. 'Zeker gezien het feit dat er nu een ploeg opkwam met zeer weinig ervaring binnen Stura', zegt Robin Kelchtermans van OOR (Wetenschappen).

Stura steunt dit jaar op een voltallig bestuur en is opnieuw vertegenwoordigd in alle beleidsraden. 'Ze zijn daar onder de indruk van onze voorbereiding', verzekert Stura-voorzitter Robbe Van Hoof. 'Het is verbazingwekkend hoe snel die organisatie zich heeft kunnen rechtzetten', vindt Loïc Vandeput van FORS (Rechtsgeleerdheid).

Al bleef de onervarenheid de vertegenwoordigers soms wel parten spelen. 'Dat merk je in minder traditionele dossiers, daar heeft het bureau duidelijk moeite gehad de strategie te bepalen', zegt Joachim Huyge van Katechetika (Theologie). 'Het memorandum hebben ze bijvoorbeeld onderschat.' (zie verder: Vlaams niveau)

Stura krijgt wel overal in de bloemetjes toegeworpen voor haar poging tot interne hervorming. Het huishoudelijk reglement werd dit jaar opgepoetst. In kleinere werkgroepen werd nagedacht over efficiëntie, transparantie en evenwichtige verhoudingen tussen de organen.

Het belangrijkste thema dit jaar was voor velen het herkansingsbeleid, 'een beetje een uitloper van de herindeling van het academiejaar', stelt Jasper Daniels van VTK (Ingenieurswetenschappen). 'Stura heeft het standpunt van de studenten daarover duidelijk gemaakt en volgt het dossier goed op. Je kan natuurlijk niet elk jaar het rectoraat bezetten.'

'De grootste verwezenlijking is dat we grote stappen hebben gezet om de interne structuur in orde te brengen en actieve betrokkenheid hebben in dossiers als startersdagen en herkansingsbeleid', stelt Bernd Lafortune van LBK (Bio-ingenieurswetenschappen)

Bekendheid: nauwelijks actie gevoerd

Bekendheid is een oud zeer bij Stura. Stura organiseert geen grote, toegankelijke studentenevents zoals de Leuvense studentenkoepel LOKO. Het moet op andere manieren voor zichtbaarheid zorgen. 'Dat is dit jaar niet voldoende gebeurd', vindt Robin Kelchtermans van OOR (Wetenschappen).

'Vorig jaar had je nog de Heb je mei gemist-actie (de symbolische actie aan het rectoraat naar aanleiding van de herindelingsplannen, red.)', vertelt hij. 'Dit jaar is er zo niet echt iets geweest. Maar bekendheid is echt nodig, want we zijn bezig met belangrijke thema's.'

Bekendheid kan ook belangrijk zijn om aan nieuwe mandatarissen te komen. Want, zo horen we, Stura zou best wel wat meer mandatarissen kunnen gebruiken. 'Dat zijn twee terechte punten', erkent Robbe Van Hoof. 'We moeten inderdaad meer werken aan die bekendheid.'

'De vraag is echter ook: wie moet de student het beste kennen, zijn jaarverantwoordelijke of Stura?' vervolgt Van Hoof. 'Idealiter allebei, maar de jaarverantwoordelijken zijn het belangrijkste, zij staan het dichtst bij de student. Stura zal ook altijd meer moeite hebben zich bekend te maken bij het grote publiek. Wat wij doen is minder zichtbaar, maar daarom niet minder belangrijk.'

Campus: AV heeft weinig zicht op verwezenlijkingen

De AV-leden bleken weinig zicht te hebben op de verwezenlijkingen op vlak van campusbeleid. Stura ondernam enkele initiatieven om campusraden meer te betrekken bij de besluitvorming en de faculteiten te ondersteunen hun campussen te professionaliseren. Zo werd aan campus Kulak een nieuwe campusraad opgericht.

'Je kan natuurlijk niet elk jaar het rectoraat bezetten'

Jasper Daniels, VTK

Transparantie: Stura herwint geleidelijk vertrouwen AV

De Algemene Vergadering is per definitie een beetje overgeleverd aan haar mandatarissen. Zij schrijven de nota's voor de vergaderingen en bepalen wat aan bod komt.

'We zijn eerder een input-AV dan een controlerende AV', stelt Pieter-Paul Polleunis (Farmaceutica). 'We gaan er in onze goedheid vanuit dat we goed vertegenwoordigd worden door de mandatarissen, maar we missen nog te veel die opvolgende functie. We willen meer zicht hebben op welke thema's er zijn, zodat de AV meer zelf kan bepalen wat het belangrijk vindt.'

Bij Kelchtermans horen we dan weer dat dat logisch is: het is onmogelijk om volledige informatie-uitwisseling te hebben. 'Als voorzitter weet ik ook gewoon meer dan de rest van mijn achterban, dat is normaal.'

Transparantie blijkt een punt waar de leden van de AV allemaal een andere kijk op hebben. Aan de ene kant horen we dat dit bestuur in tegenstelling tot andere jaren zich minder elitair opstelt en zeker de ambitie heeft transparant te zijn. Anderzijds voelen sommige AV-leden niet genoeg vertrouwen.

'Wij weten eigenlijk niet wat mandatarissen doen vanaf ze in de beleidsraden zitten', vertelt een AV-lid ons. Een ander lid maakt een kanttekening daarbij: 'Er staat al veel druk op de AV. Veel nota's komen er niet door uit tijdsgebrek.'

'Wat fijn zou zijn,' vertelt Polleunis, 'is als we elke vergadering een A4'tje kregen in de bijlage met welke vergaderingen er zijn geweest, wat daar belangrijk was, waar we vertegenwoordigd zijn. Dat soort terugkoppeling missen we.'

Polleunis zegt dat er vaak genoeg ruimte is voor discussie, maar dat ze merken dat bij sommige nota's de discussie wat gestuurd wordt. Dan wordt bijvoorbeeld de verwachte reactie van het beleid aangehaald. 'Maar daar proberen we wel tegenin te gaan.'

Volgens Jasper Daniels van VTK (Ingenieurswetenschappen) is de rol van Stura vooral om ideeën vanuit het beleid over te brengen naar de AV en met gedragen standpunten die ideeën het hoofd te bieden. 'In het algemeen hebben de mandatarissen zelden expliciet hun mening laten horen op een Algemene Vergadering. Ze mogen dat van mij wat meer doen.'

De vertegenwoordigers hebben wel het gevoel snel met zorgen terecht te kunnen bij bestuursleden en dat er een grote luisterbereidheid is. Die toegankelijkheid heeft echter een erg informeel karakter.

Zo geven sommige vertegenwoordigers aan dicht bij bepaalde bestuursleden te staan. Voor hen was de hetze rond het memorandum ook minder een probleem, gezien ze zelf al diepgaander op de hoogte waren dan hun collega's. AV-leden die minder op de hoogte waren, namen er wel sneller aanstoot aan.

Ondersteuning: behulpzame mandatarissen achter de schermen

Op dit vlak heeft Stura heel wat punten gescoord dit jaar. Hun herhaaldelijk aanbod om eens op een facultair overleg langs te komen of om workshops te geven, wordt gewaardeerd. Evenals hun begeleiding bij specifieke thema's. 'We zijn toch wel bij het merendeel van de FO's langsgeweest dit jaar', zegt Van Hoof.

Bij de economiestudenten was men tevreden over hun steun bij de ontwikkelingen in de Brusselse studentenraad en bij Katechetika (Theologie) voor steun om een regel in het huishoudelijk reglement van de faculteit ongeldig te laten verklaren.

De leden uit de faculteit Psychologie en Pedagogische wetenschappen werden vakkundig ondersteund met hun decaansverkiezing en ook vanuit rechten klinkt lof. 'Als iets boven ons hoofd werd beslist in een raad hadden we een goede informatiebron bij Stura', stelt Vandepuut.

'Op internationaal vlak hebben LOKO en Stura goed samengewerkt'

Robbe Vanhoof, voorzitter Stura

Relatie met LOKO: concurrentiestrijd vertroebelt relatie

Hoewel de relaties tussen Stura en LOKO volgens sommige AV-leden dit jaar beter verlopen dan voorbije jaren, zat het nog steeds niet helemaal snor. Enkele nota's die dit jaar de AV's van zowel Stura als LOKO passeerden, maakten duidelijk dat er weinig overleg was tussen beide raden.

Er lijkt een soort concurrentiestrijd te verlopen. 'Dat gebekvecht de hele tijd is tijdverspilling. LOKO en Stura vertegenwoordigen allebei de student, met dan nog eens 80 procent overlap. Dan kan je je zoiets niet veroorloven', vertelt een AV-lid.

In sommige dossiers durfden mandatarissen van beide organisaties 'wel eens een mes in elkaars rug steken'. 'Soms wat ongemakkelijk wanneer je als studenten een front moet vormen.'

'De relatie was redelijk goed', reageert Robbe Van Hoof. 'De communicatie kan wel beter. Dat gaat niet enkel over Kenny (*Van Minsel, LOKO-voorzitter, red.*) en mij, maar over alle mandatarissen, aangezien we op bepaalde dossiers moeten samenwerken. Bij bijvoorbeeld de internationale dossiers of startersdagen hebben LOKO en Stura goed samengewerkt.'

De kersvers verkozen voorzitter van LOKO schreef in haar visietekst dat 'het te vermijden is dat LOKO en Stura, zoals in het verleden, elkaars dossiers behandelen zonder dat de andere dit weet, of dat er zelfs dingen worden gesaboteerd.' In de visietekst van haar voorganger stond exact hetzelfde.

Vlaams niveau : dubbele verhouding met VVS

De KU Leuven stippelt niet helemaal zelf haar beleid uit, maar moet zich ook aan Vlaamse regels houden. De vertegenwoordiging van de KU Leuven-student loopt daar wat spaak sinds Stura drie jaar geleden uit de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) stapte. Dat werd verbeterd toen Stura dit jaar naast VVS een studententzifje in de Vliir (*Vlaamse interuniversitaire raad red.*) kreeg.

Dit jaar kwam er ook toenadering tussen VVS en Stura. Volgend jaar zou de samenwerking nog intensiever lopen, met als eindpunt een eventuele herintreding. De Studentenraad UA, die kort na Stura ook uit VVS stapte, is ook stevige stappen in die richting aan het zetten.

De toenadering gebeurde echter niet zonder slag of stoot. In maart bracht Stura een politiek memorandum uit voor de verkiezingen, een maand nadat VVS dat deed. VVS had Stura meermaals uitgenodigd om samen een memorandum te schrijven, maar Stura ging daar niet op in.

De AV-leden vinden dat nog steeds een vreemde periode. Stura had hen niet ingelicht dat ze door VVS waren gecontacteerd om samen een memorandum te schrijven, terwijl de eindproducten grotendeels overeenstemmen. Bovendien was het eigen memorandum te laat klaar, wanneer de politieke partijen al lang hun programma's hadden geschreven.

'Zoals we nu bezig zijn, valt het niet vol te houden'

Vanop de bovenste verdieping kijkt CEO Wim Robberecht uit over Leuven stad. Sinds oktober 2018 draagt hij als gedelegeerd bestuurder de hoogste verantwoordelijkheid voor de uitdagingen van het UZ.

door Ana Van Liedekerke en Vinsent Nollet

Met een budget van een miljard euro beschikt hij over 100 miljoen euro meer dan de KU Leuven en rector Luc Sels, die nochtans een veelvoud meer krantenkoppen scheert.

De tentakels van het hospitaal reiken tot ver buiten de betonnen muren van Gasthuisberg. Doordat twee derde van de artsen die het UZ tewerkstelt tevens ZAP-lid zijn en dus deel van een departement van de KU Leuven, bepalen zij mee de werking van de universiteit. Hoewel hun onderzoeks- en onderwijsactiviteiten soms beperkt zijn, hebben ze wel een volwaardige stem in bijvoorbeeld de rectorverkiezingen. Omwille van hun grote aantal rijst zo de idee dat de faculteit Geneeskunde – en daarmee de artsen van het UZ – die belangrijke stemming reeds bepaalt.

Het ziekenhuis als janushoofd

Robberecht noemt de verhouding met de KU Leuven er een van 'gezonde interactie'. Hij vat de situatie van het ziekenhuis samen als een janushoofd: het heeft een zelfstandige werking als ziekenhuis, maar valt wel onder het rechtsorgaan van de KU Leuven. 'De Raad van Bestuur van de KU Leuven is het hoogste orgaan. Alles wat te maken heeft met het ziekenhuis delegeren zij aan een bestuurscomité.'

De aanwezigheid van de KU Leuven blijkt al uit de aanwezigheid in dat comité. Daarin zetelen onder andere de rector, de vicerector Biomedische Wetenschappen en de Algemeen Beheerder. De rector is daarbij niet zomaar een lid: 'Als er bepaalde zaken met hem afgestemd moeten worden, wachten we dan niet tot het comité, maar nemen contact op.' Voorzitter is Mark Waer, ere-rector en tevens zetelend in de raad van bestuur van de KU Leuven. Bovendien is twee derde van de artsen van het UZ ingezapt. 'Op bestuurlijk niveau zijn wij helemaal met elkaar verstrengeld'. En samen besturen is samen kunnen spreken.

Het concreet van persoon tot persoon overeenkomen is daarbij cruciaal: 'De KU Leuven heeft bijna 10.000 mensen in dienst en heeft een om-

zet van bij de 900 miljoen euro, het ziekenhuis heeft ongeveer evenveel medewerkers en een omzet van een miljard. Dat zijn grote entiteiten. De bestuursmensen moeten dan een heel goed team vormen.'

Dat is gelukkig het geval, stelt Robberecht. De relaties met de universiteit lopen volgens hem op rolletjes. Zijn voormalige positie als vicerector Biomedische Wetenschappen van 2012 tot 2017 is daar een schot in de roos gebleken door de interne kennis van de faculteit: 'Het is voor mij een uitstekende leerschool geweest.' Het einde van die carrière verliep nochtans niet zonder slag of stoot. Tijdens de rectorverkiezingen van 2016 kwam Robberecht nog in de media doordat hij mail lekte van de equipe van Torfs. Een aantal profen bevond zich tijdens de verkiezing in het buitenland. 'Kan je aan wie betrouwbaar is een volmacht laten vragen?', klonk het. De mail belandde bij Sels, die prompt een klacht indiende bij de kiescommissie. Robberecht verklaarde later dat het per ongeluk is gebeurd.

'We worden in een concurrentiemodel gedwongen met de andere ziekenhuizen. Dat is eigenlijk niet compatibel met onze universitaire functie'

Zorg van de toekomst

'Zoals we nu bezig zijn, valt het niet vol te houden. Als je wil dat de volgende generatie ook een goede gezondheidszorg krijgt, dan zullen er dingen moeten veranderen.' Terwijl het budget constant blijft, neemt de zorgvraag toe: 'We geven nu 10,7 procent van ons bruto nationaal product uit aan gezondheidszorg. Daar gaat misschien een beetje bijkomen, maar het zal nooit naar de 17 procent gaan waarvan gezondheids-economen voorspellen dat die nodig zal zijn om te beantwoorden aan de zorgvraag van morgen.' Enerzijds heb je de vergrijzing, anderzijds wordt geneeskunde zelf duurder door nieuwe technologieën als protonbestraling, robotchirurgie, genetische manipulatie en diagnostische tests.

'Het is niet omdat je een ingreep bij de foetus kunt doen, dat je die moet doen'

Dat betekent dat het systeem op een andere manier gefinancierd moet worden. 'Eén zaak die je daarbij kunt doen is dat je niet per prestatie gefinancierd wordt maar voor een bepaalde opdracht.' In het UZ is dat het geval: 'Wij hebben een gesalarieerd systeem: de dokters krijgen een salaris zoals elke universitaire werknemer.' Robberecht ziet daarin een enorm voordeel. 'Dokters bij ons moeten niet met hun portemonnee bezig zijn. Ik vind dat een enorm belangrijk element in de gezondheidszorg van de toekomst.'

Door budgettaire omstandigheden is de ziekenhuissector volgens Robberecht noodgedwongen slachtoffer van de besparingen. Toch zetten de Belgische regeringen volgens hem stappen richting een meer duurzame gezondheidszorg, zoals netwerkvorming. 'Laagvariabele zorg is een manier van bundled payment' (*een model van zorgfinanciering waarbij niet naar individuele verrichtingen, maar de uitkomst van een zorgtraject wordt gekeken, red.*). Maar conservatieve strekkingen houden wijzigingen tegen. Daarbij komt dat de aanpak vaak te lineair georiënteerd is. Voor heel de sector worden dezelfde beleidsafspraken gemaakt. 'De regering heeft de neiging ons gelijk te stellen met grotere perifere ziekenhuizen, maar die zijn van een andere orde. Begrijp mij niet verkeerd – wat in die ziekenhuizen gebeurt is ook excellent – maar de opdracht die een universitair ziekenhuis heeft is anders en in de maatschappelijke context onmisbaar.'

In die lijn acht Robberecht het noodzakelijk dat de regering taken toewijst door te definiëren wat in een bepaald soort ziekenhuis zou moeten gebeuren. 'Men moet zich realiseren dat voor de taak die een universitair ziekenhuis te vervullen heeft, daar op een andere manier financiering tegenover moet staan.' 'Nu worden we in een concurrentiemodel gedwongen met de andere ziekenhuizen. Ik moet eerlijk toegeven dat dat

© Vinsent Nollet

voor een groot ziekenhuis zoals het UZ Leuven momenteel geen probleem is, maar eigenlijk is dat niet compatibel met de universitaire functie die wij hebben.'

Als Robberecht kijkt naar de komende verkiezingen, is het ook dat pad dat hem zorgen baart: 'Ik denk dat het een heel gevaarlijk pad zou zijn moest men de rol van universitaire ziekenhuizen in het gezondheidszorglandschap betwijfelen. De lijst met risico's die daaraan verbonden zouden zijn qua innovatie, verandering en vooruitgang van de gezondheidszorg zou erg groot zijn.'

UZ in de frontlinie

Wat de belangrijke richtingen zijn van onderzoek aan het UZ? Robberecht lacht: 'Met enig chauvinisme: wilt ge de lange lijst of de korte?' Oncologisch, neurowetenschappelijk, metabool-, het inflammatoire en cardiovasculair onderzoek. 'En ik ben er ongetwijfeld vergeten.'

In de echte frontlijn ziet Robberecht het UZ op drie vlakken. Het protocentrum, het genomisch centrum en digitalisering. 'Ik denk dat we in Europa aan de top staan van ziekenhuizen die

data kunnen genereren om de beslissingen mee te nemen.' In het ontslagbeleid bijvoorbeeld, de beslissing over wanneer iemand naar huis mag, zijn computers veel beter dan artsen of verpleegkundigen. 'Een stagiair kent minder dan een beginnende arts. Een beginnende arts kent minder dan een ervaren arts. Maar als je daarbij de gegevens van tien- of zelfs honderdduizenden patiënten kunt bijbrengen, dan ben je pas een stap voorwaarts.'

Ethiek in het ziekenhuis

Dat betekent echter niet dat je in geneeskunde alles moet doen wat je kunt doen. 'Het is niet omdat je een ingreep bij de foetus kunt doen, dat je die moet doen. Je moet je eerst en vooral afvragen, zal het dat kindje beter maken?' In die zin sluit Robberecht zich aan bij het concept van waarden en waardecreatie van de universiteit: 'Het is een ethische vraag; ben ik met het juiste bezig, is dat wat de patiënt van mij vraagt en verlangt? Je kunt dat christelijk of humanistisch noemen - ik weet niet of dat de juiste termen zijn - maar het gaat over een diep respect voor en

eerlijkheid ten opzichte van de patiënt die met een zorgvraag komt.'

Want de echte kern van het ziekenhuis situeert Robberecht in de patiënt: 'Zoals in veel ziekenhuizen willen we duidelijk maken dat de patiënt voor ons centraal staat. Wij willen daar een stap verder in gaan door die patiënten ook te betrekken bij ons zorgbeleid.'

'Patiënten zijn voor ons niet enkel de mensen waar we voor zorgen. Het zijn geen lijdende voorwerpen met lange ij, maar ook leidend met korte ei, in die zin dat we ons beleid echt willen afstemmen op wat zij verwachten. Dat is een kentering met wat er vroeger in geneeskunde gebeurde.'

'De gevallen van fraude die ik ken, kan ik op één hand tellen'

Zo is zorg, en niet winst, het einddoel van Robberechts bestuurlijke functie: 'Dit is geen bedrijf, dit is een ziekenhuis.' Het bedrijfseconomisch aspect is wel de voorwaarde om aan de roeping te kunnen voldoen: 'Als er geen financiële middelen zijn om investeringen te doen in apparatuur en innovatie, dan volbrengen wij onze functie niet meer. Maar een ziekenhuis heeft niet als doel winst te maken.'

De cultuur van patiëntgeoriënteerde waarden is een cultuur die heerst, maar die ook geschapen en in stand gehouden moet worden. 'Je moet dat blijven ademen. Het UZ heeft dat. Ik werk hier nu 25 jaar en ik geloof dat alle mensen die hier werken – artsen, verpleegkundigen, therapeuten, technici – dat doel voor ogen hebben. Anders blijf je niet.'

Integriteit

Af en toe gebeuren toch zaken waar de ethiek ver te zoeken is. In 2015 werd kinderankerspecialist Stefaan Van Gool ontslagen op basis van ethische en juridische problemen. Zonder bewijs dat ze zouden werken, prees Van Gool experimentele kankervaccins aan bij patiënten en knoeide daarnaast met verschillende studies. Op het moment van Van Gools ontslag was Robberecht nog vice-rector Biomedische Wetenschappen. Maar hij is helder over de situatie: de regels waren er en zijn overtreden. 'Wij hebben hier een hele organisatie die voortdurend checkt en contracten naleest. Als daar een kink in de kabel komt moet een ziekenhuis ingrijpen, hoe pijnlijk dat ook is voor alle betrokken partijen.'

Hoewel Van Gool werd ontslagen, werd er in alle talen gezwegen over de beslissing. Toen twee jaar later de zaak breed werd uitgesmeerd in de media deed dat toenmalig rector Rik Torfs besluiten om zijn veertienjarige columncarrière bij *De Standaard* op te geven. Vertrouwelijkheid en vergiffenis, preekte Torfs. Doofpot, verweten de media. Robberecht wil abstractie maken van het

geval Van Gool, maar nuanceert: 'Er is een heel groot verschil tussen iets in de doofpot stoppen en zoeken naar een oplossing die menselijk is. In de doofpot stoppen mag je nooit doen, iemand aan de schandpaal nagelen is van een andere orde.'

Fraude beslaat volgens Robberecht een minime fractie van het onderzoeksveld: 'De gevallen die ik ken, kan ik op één hand tellen.' De strikte regelgeving zou genoeg afschermen: 'Als je onderzoek doet over een medicijn moet je verklaren dat je daar geen financiële voordelen bij hebt, en je familieleden ook niet. Dat is bij wet vastgelegd. In heel mijn carrière heb ik één geval geweten in de Verenigde Staten waarbij die regelgeving is overtreden.' Aan de groep Biomedische Wetenschappen worden grijze zones volgens hem niet meer betreden dan elders, integendeel.

De berichtgeving in de media suggereert echter een ander beeld: naast de zaak-Van Gool situeren de meldingen van inbreuk op wetenschappelijke integriteit zich de laatste jaren overwegend bij biomedische wetenschappen, van gesjoemel met proefdieren aan de VUB tot twintig teruggetrokken publicaties aan de KU

Leuven wegens frauduleuze Photoshopbeelden.

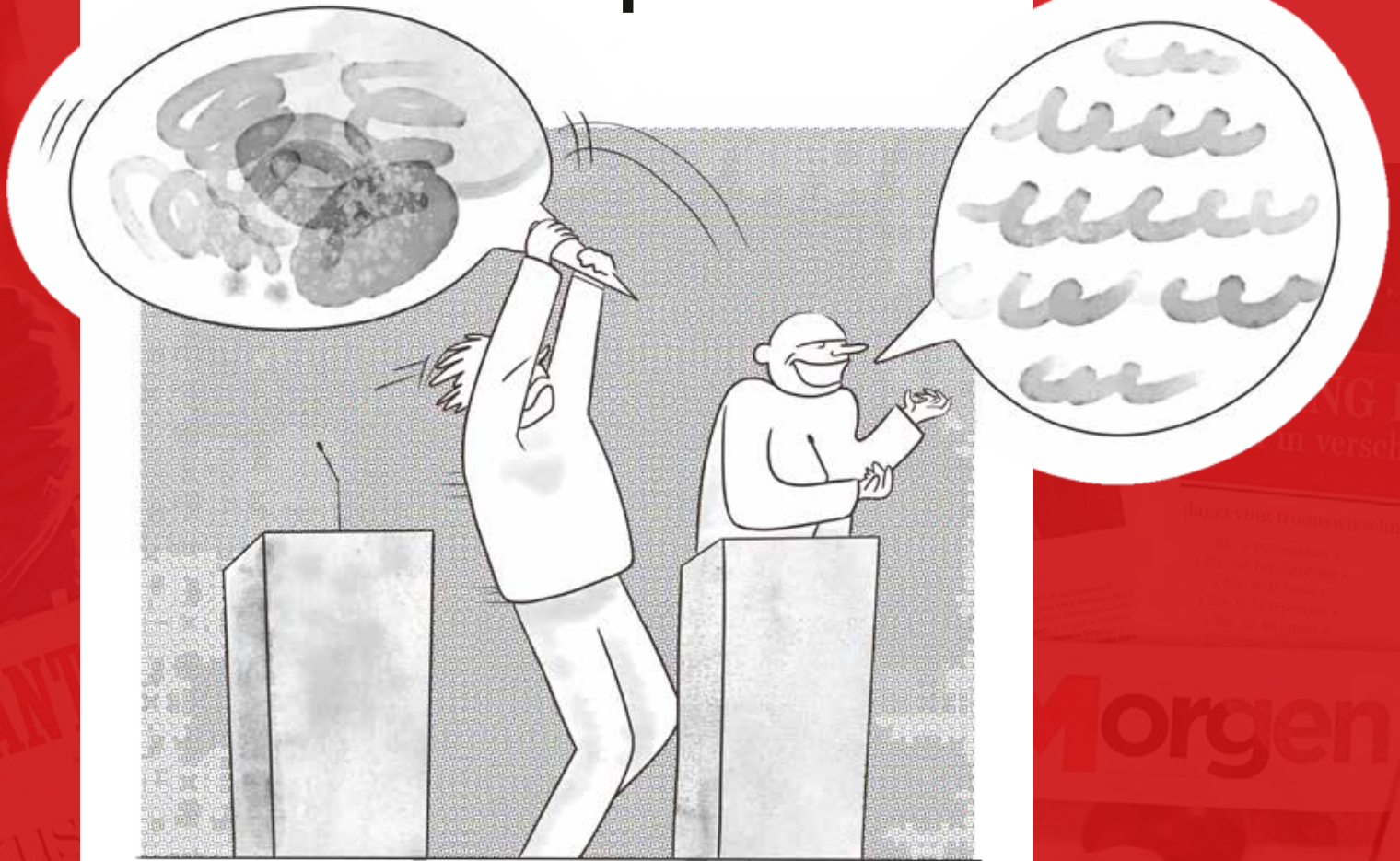
In die lijn kwam er kritiek op het grote aandeel contractonderzoek bij Biomedische Wetenschappen, waardoor markt en universiteit te verstrengd zouden raken. Robberecht stemt niet in met de kritiek: 'Ik denk niet dat het is doorgeslagen. Ik denk dat je dat altijd moet bewaken, maar dat dat vergeleken met x aantal jaren geleden helemaal niet is toegenomen. Integendeel, ik denk dat de middelen die het ziekenhuis ter beschikking stelt om *investigator driven* onderzoek te doen, met een factor zijn toegenomen.' De opbrengsten van contractonderzoek aan de universiteit zijn intussen wel verdubbeld op tien jaar tijd.

Wim Robberecht is nog aangesteld tot 2023. Zijn speerpunten voor de tijd die hem rest? De organisatie van ziekenhuisnetwerken, de zorg voor zorgverleners, digitalisering, klantvriendelijkheid ten opzichte van de patiënt en de verdere uitbouw van het ziekenhuis als universitair ziekenhuis. De volgende afspraak klopt op de deur. Wij dalen weer af van de poppenspeler naar de operatiezalen waarin de poppen worden opgelapt. De toekomst van de zorg kan beginnen.☺

Debat

Politieke media of mediapolitiek?

woensdag 15 mei, 20u

Aula Zeger van Hee

sprekers: Stefan Rummens, Nora Sleiderink,

Jan Peumans en Bart Eeckhout

met aansluitend gratis receptie!

veto

onafhankelijk studentenblad

De toekomst van ons verleden

Nog niet zo lang geleden keek de wereld in tranen toe terwijl de Notre Dame in vuur en rook opging. Twee weken later vierden we in België een dag die gedoopt werd tot Erfgoeddag, de 19e editie alweer.

door [Daphne de Roo](#) en [Lien De Proost](#)

Ook onze Leuvense universiteit herbergt een deel aan waardevol academisch erfgoed, en misschien binnenkort een apart Instituut voor Cultureel Erfgoed. Er is de laatste tijd steeds meer aandacht voor het erfgoed. Maar waarom is dit eigenlijk zo belangrijk?

Het geheugen van de universiteit

Een universiteit die bijna zeshonderd jaar bestaat, heeft natuurlijk ook veel gebouwen en oude bezittingen. Als je door de Naamsestraat wandelt, heb je rondom je haast een en al erfgoed van de KU Leuven, en de universiteit zou ook een ander voorkomen hebben zonder het bekende kasteel van Arenberg. 'Het erfgoed is eigenlijk een extern geheugen', stelt Geert Vanpaemel, voorzitter van de Commissie Academisch Erfgoed van de KU Leuven. 'Het laat zien waar de universiteit voor staat en stond, het duidt het verleden, de tradities, maar ook de ambities die men toen had. Het is belangrijk eerlijke informatie te verspreiden over de geschiedenis van de universiteit, om niet slechts het verleden op te hemelen en door te razen naar de toekomst.'

Daarnaast is er de identiteit die speelt, zowel op vlak van de universiteit als bij haar leden. 'Het gaat bij het beheer van erfgoed enerzijds om pieteit naar het verleden, maar anderzijds maakt het erfgoed ook deel uit van wie we zijn', stelt Bart Raymaekers, vicerector Cultuur-, Kunst- en Erfgoedbeleid. 'Stel je bijvoorbeeld voor dat ons 'hoofdkwartier' niet in de Universiteitshallen zou zijn, maar in een modern gebouw – dan zou dat niet meer de KU Leuven zijn. Al sinds de oprichting in 1425 bevindt het rectoraat zich daar. Er is dus een zekere continuïteit die speelt.'

Om die continuïteit te bewaren, wordt er vanalles gedaan aan de KU Leuven, zowel in verschillende raden en commissies, als doorlopend door bijvoorbeeld de Technische Diensten. Goed behoud is niet vanzelfsprekend, stelt Raymaekers. 'Het erfgoed levert niet alleen veel kennis op, er is ook veel kennis nodig voor de

bewaring. Zo denken we nu na over het duurzaam maken van onze gebouwen. Als je deze compleet renoveert zoals ze waren, gaat dat bijvoorbeeld gepaard met de oude stookkosten. Tegelijk kun je natuurlijk niet alle strategieën van de moderne gebouwen zomaar toepassen in een monument. Ook het bewaken van de verschillende functies van de gebouwen blijft een balansspel.'

'Erfgoed loopt door over veel verschillende domeinen, en verbindt mensen ook'

[Bart Raymaekers](#), vicerector Cultuur-, Kunst-, en Erfgoedbeleid

Voor al deze dingen is er een bundeling nodig van de krachten, klinkt het uit verschillende hoeken. Professor Koen Van Balen, verantwoordelijke Raymond Lemaire Internationaal Centrum voor Conservatie en initiatiefnemer van 'Erfgoed @ KU Leuven', werkt mee aan de oprichting van een heus Instituut voor Cultureel Erfgoed, waarin onderzoek, onderwijs en dienstverlening moeten samenkomen. 'We zijn nu bezig met het indienen van de aanvragen.'

Monumentaal kapitaal

Van Balen wijst ook op de economische waarde van het erfgoed. 'Je kunt het beschouwen als een soort kapitaal waar je zorg voor moet dragen, zodat het niet afneemt in waarde.' Onderhoud van cultureel erfgoed, zowel materieel als immaterieel, kost een hele hoop geld. Ook de KU Leuven heeft een financieel plaatje om haar academisch erfgoed te kunnen beschermen. Naast een Fonds voor Cultureel en Historisch Erfgoed, steunt het behoud ook op eigen middelen en subsidies.

'Iets anders waar recentelijk meer mee gedaan wordt, is crowdfunding', stelt Raymaekers. 'Dat

is heel belangrijk, want het is gebleken dat veel mensen willen bijdragen, zeker als zij een bepaalde band hebben met het erfgoed. We hebben dit bijvoorbeeld gedaan bij de watermolen bij Arenberg, maar ondertussen zijn er ook andere projecten zoals Leo XIII en het tweede stuk van Agora.'

Waarom treuren om het verlies van een gebouw?

Het is die economische waarde, die we volgens Noël Salazar, professor Sociale en Culturele Antropologie, niet moeten onderschatten. 'Erfgoed heeft vaak een grote economische waarde, temeer omdat het vaak toeristen aantrekt en dus jobs kan creëren.' Volgens Salazar is dat dan ook één van de redenen dat er, door sommige economische actoren, direct flink in de buidel werd getast voor restauratie van de Notre Dame, na de brand.

'Een replica kan ook een zekere authenticiteit hebben'

Noël Salazar, onderzoeksprofessor sociale en culturele antropologie

Toch moeten we bij erfgoed niet enkel denken aan schoonheid en toerisme, meent Raymaekers: 'Erfgoed loopt door over veel verschillende domeinen, en verbindt mensen ook.' Van Balen wijst op recent neurologisch onderzoek uitgevoerd in samenwerking met National Trust, 'Places that make us': 'Die plaatsen zijn belangrijke oriëntatiepunten voor de mensen. Zo gebruikt men de dorpskerk vaak als richtingaanwijzer, of zegt men "Dat is in de buurt van het stadhuis". Maar het zijn ook bakens in de tijd. Misschien is je grootmoeder wel getrouwd in die ene kerk, of maakte je er een belangrijke gebeurtenis mee. De gebouwen zijn materiële getuigen.' 'Een kerk zoals de Notre Dame is ook een icoon in het landschap',

vult Salazar aan. 'Er zijn dus geen discussies over het al dan niet heropbouwen, enkel over hoe er heropgebouwd moet worden.'

Hoewel cliché, speelt ook het begrip van authenticiteit nog steeds mee wanneer we nadenken over de heropbouw van een gebouw als de Notre Dame. Ook Salazar merkt dit op, maar stelt er zich vragen bij: 'Authenticiteit is iets wat bij mijn studenten altijd naar voren komt, maar wat ik zelf een bijzonder problematisch concept vind. Er zijn natuurlijk verschillende manieren om authenticiteit te definiëren. Zo toon ik in de les beelden van de Eiffeltoren en een exacte replica in Las Vegas, om te vragen welke meer 'waard' is. De studenten zeggen dan altijd "de echte, want die is authentiek". Maar de replica heeft, binnen de context van Las Vegas, ook een zekere authenticiteit.'

Het is nog maar de vraag of er gebouwen zijn in België die bij verdwijnen hetzelfde gevoel kunnen teweegbrengen als nu met de Notre Dame, meent Salazar. 'Wij kunnen top down, vanuit erfgoedexpertise, belangrijke gebouwen aanwijzen. Maar dat gevoel dat erbij komt kijken, vindt voor een groot deel bottom up plaats. We weten niet altijd even goed aan welk gebouw of buurt mensen het meest gehecht zijn. Je merkte bijvoorbeeld na de aanslagen in Brussel dat er plots meer sociale cohesie ontstond, en dat mensen meer een gezamenlijke stadsidentiteit begonnen te ontwikkelen.'

Toevallige conservatie

Toch zijn we nog helemaal niet lang bezig met de bescherming van ons onroerend erfgoed. 'Erfgoedbescherming als idee is nog niet zo oud', vertelt Salazar. 'Voorheen drukte een stad bijvoorbeeld haar macht uit door nieuwe gebouwen te plaatsen. Er is een hele lange periode geen aandacht geweest voor de bescherming van historische gebouwen. Brugge heeft wat dat betreft geluk gehad, want in de vroege middeleeuwen was dit een belangrijke handels- en textielstad. Vervolgens is er eeuwenlang weinig geld geweest, waardoor de huizen niet gesloopt zijn; er waren

simpelweg geen middelen om nieuwe huizen te bouwen. Nu doen ze daar hun voordeel mee, en is er heel veel beschermd, ook met oog op de toeristische trekpleister die de huizen zijn geworden.'

Natuurlijk gaat het bij cultureel en historisch erfgoed om meer dan oude gebouwen. Zo werd er bij de recente Erfgoeddag ingezet op ambachten. Ook de universiteit kent immaterieel erfgoed, bijvoorbeeld in de vorm van stoeten. Het is dat immateriële erfgoed dat volgens Salazar een belangrijke rol kan spelen in het samenbrengen van mensen. 'Mensen met een migratieachtergrond brengen bijvoorbeeld hun eigen ambachtelijke tradities mee. In Molenbeek werd er tijdens de Erfgoeddag een soort ambachtenmarkt georganiseerd, waar men kennis en tradities kon uitwisselen. Ambachten en roerend en onroerend erfgoed mengen zich natuurlijk ook vaak. Heel veel ambachten zijn met uitsterven bedreigd, of al uitgestorven. Zo is de expertise waarmee het dak van de Notre Dame is gemaakt bijvoorbeeld ook grotendeels verdwenen.'

'Volgens professor Cornelius Holtorf zijn we enkel van het nucleair afval zeker dat het voor zeer lange tijd bewaard zal blijven'

Noël Salazar

Het is al bij al moeilijk te voorspellen wat we zullen behouden naar de toekomst toe, meent Salazar. 'Volgens professor Cornelius Holtorf, die een UNESCO leerstoel heeft in Heritage Futures, zijn we enkel van nucleair afval zeker dat het voor zeer lange tijd bewaard zal blijven. Het is van belang dat we zaken beschermen waar mensen bij betrokken zijn.'³

Tussen droom en daad...

In verkiezingstijd vliegen de dure beloften in het rond, maar het begrotingspook loert om de hoek. Professor Frank Vandenbroucke bekijkt hoe de politiek moet omgaan met budgettaire beperkingen.

door [Frank Vandenbroucke](#)

Wat zijn de prioriteiten van het beleid na de verkiezingen? Het antwoord op die vraag hangt natuurlijk af van je politieke voorkeuren. Maar er zijn uitgangspunten waar niemand om heen kan. De Leuvense econoom André Decoster legt in zijn blog (1) uit dat het overheidstekort met 3% van het BBP moet verbeteren om de budgettaire situatie op termijn 'houdbaar' te maken. Professor Decoster geeft de regering Michel voor haar begrotingsbeleid 'een dikke buis'. Het is echter niet de uittrekkende regering die het herexamen moet doen; de nieuwe regering zit opgepadeld met een immens probleem. De put vullen is dus de eerste prioriteit. In euro's van vandaag komt het er op neer dat de belastingen met 13,5 miljard moeten stijgen, of dat de uitgaven met 13,5 miljard moeten dalen, of dat een combinatie van belastingverhogingen en uitgavenbesparingen dit bedrag oplevert.

De overheid zal het gros van de inspanning moeten doen om gezinnen die leven van lage arbeidsinkomens meer koopkracht te geven

De tweede prioriteit is het klimaat. Wie zegt dat maatregelen tegen de opwarming eigenlijk niets 'kosten' en alleen maar baten opbrengen, heeft gelijk op een abstract niveau. Dat de klimaatomslag draait rond investeringen die 'opbrengen' (eerder dan te 'kosten') is juist als je ver vooruit kijkt, en als je ervan uitgaat dat de burgers al beseffen dat hun welvaart zal verminderen als we niets doen tegen de opwarming. Burgers die daar al rekening

mee houden, zullen het niet als een 'verlies' beschouwen dat ze morgen meer moeten betalen voor klimaatmaatregelen die hun toekomstige welvaart veilig stellen. Maar aan vele mensen, die daar nog geen rekening mee houden, zullen we moeten uitleggen dat ze een duit in het zakje moeten doen om hun toekomst beter te maken: rekeningrijden, het geleidelijk afschaffen van de salariswagens, een eventuele koolstofbelasting... het hoort er allemaal bij. Als je wil dat rekeningrijden effect heeft, dan moeten de mensen het ook voelen, zo stelt een andere Leuvense econoom, Stef Proost. Zeker, de klimaatomslag vereist acties die nieuwe jobs creëren, zoals grootschalige isolatieprogramma's van woningen. Maar we mogen niet ontkennen dat de klimaatomslag op korte termijn aanzienlijke investeringsuitgaven vergt. Die dwingen tot scherpe keuzes.

Wat zijn de sociale prioriteiten? Armoede bij mensen op actieve leeftijd is het meest urgente probleem, zo leert een rapport van het Leuvense Centrum voor Sociologisch Onderzoek (Ceso). Prioriteit voor armoedebestrijding betekent niet dat we de precare positie van mensen die net boven de armoedegrens zitten (de 'lage middenklasse') uit het oog verliezen. Beleid tegen echte armoede en beleid tegen de bestaansonzekerheid van mensen in de lage middenklasse steunen ten dele op dezelfde instrumenten. Denk aan de cruciale rol van het huisvestingsbeleid, zeker in het licht van de ecologische uitdaging. Zowel voor mensen in armoede als voor mensen uit de lage middenklasse is een ommekeer in ons woonbeleid erg belangrijk: sterkere huurpremies, meer sociale woningen, renovatie.

De huishouddimensie

Een rapport van de Koning Boudewijnstichting (KBS) bevat een lijst maatregelen die regeringen moeten nemen als ze het ménen met armoedebestrijding. Deze lijst moet de leidraad vormen voor de mensen die na de verkiezingen onderhandelen over regeerakkoorden. Armoedebestrijding is niet goedkoop: als je de laagste uitkeringen wil

verhogen, dan moet ook het nettoloon van wie tegen een laag loon werkt omhoog: beide opties kosten geld. De overheid zal het gros van de inspanning moeten doen om gezinnen die leven van lage arbeidsinkomens meer koopkracht te geven. Aan bedrijven vragen dat ze drastisch hogere brutominimumlonen uitbetalen, is geen goed idee als je armoede wil bestrijden, want het remt de tewerkstellingskansen van laaggeschoolde mensen.

Als je wil dat rekeningrijden effect heeft, dan moeten de mensen het ook voelen

In een nieuw boek plaats ik de batterij voorstellen van het KBS-rapport in een breder perspectief: de huishouddimensie van onze sociale bescherming moet worden geherwaardeerd. Elk huishouden – of het nu gaat om een alleenstaande gepensioneerde, een koppel met kinderen of een alleenstaande moeder – heeft nood aan betaalbare huisvesting, nutsvoorzieningen en mobiliteit. Bij een ecologische transitie wordt die huishouddimensie nog belangrijker: goed wonen, energie, water en mobiliteit zijn basisbehoeften bij de organisatie van een huishouden.

Zoals gezegd, rekeningrijden en de afschaffing van salariswagens dringen zich op. Politieke haalbaarheid vereist compensaties en geleidelijkheid. Maar wie beweert dat niemand dit zal voelen in de portemonnee maakt de omslag onmogelijk. Autorijden wordt duurder, de elektriciteitsfactuur is al fors gestegen. Grootschalige isolatieprogramma's kunnen gezinnen met bescheiden inkomens in het bijzonder beschermen tegen oplopende energieuitgaven. Maar de essentie is dat belastingen,

uitkeringen, kinderbijslag en huisvestingsbeleid leiden tot een betere algemene verdeling van inkomens en bestedingsmogelijkheden over huishoudens, waardoor de gevolgen van de ecologische transitie op de prijs van goederen en diensten die onontbeerlijk zijn in de organisatie van een huishouden verteerbaar worden voor iedereen. Belastingverminderingen kunnen dus een rol spelen, maar ik kan slechts beamen wat Gert Peersman schreef in *De Standaard* (19 februari): de btw-verlagingen die door de partijen bepleit worden (op nieuwbouw, op elektriciteit...) zijn sociaal niet efficiënt.

Verdeel de inspanningen rechtvaardig

Wie 'de koopkracht van de middenklasse' uitroept tot dé prioriteit, maakt sterk sociaal en ecologisch beleid onmogelijk. Daarmee ontken ik niet dat het beleid oog moet hebben voor de middenklasse. De middenklasse heeft belang bij een robuust, solidair pensioenstelsel. Hoe kunnen we een ruime vrijheid organiseren met betrekking tot het moment waarop mensen hun pensioen opnemen, en hoe kan dat sporen met een verbetering van de pensioenen? Een grote vrijheid in het pensioenstelsel is mogelijk, op één voorwaarde: een voldoende krachtige beloning voor wie langer doorwerkt. De herinvoering van een fors versterkte pensioenbonus is daarom de

eerste prioriteit. Zo'n pensioenbonus dient twee doelstellingen: een verbetering van vele pensioenen, met name van lage pensioenen, en een logische pensioenarchitectuur die veel vrijheid toelaat inzake vervroegd pensioen (de verhoging van de pensioenleeftijd tot 67 voor mensen met een korte loopbaan, wordt dan ook veel beter verteerbaar). Andere pensioenmaatregelen kunnen voortbouwen op zo'n bonus.

In de middenklasse zullen velen aangesproken worden om een duit in het zakje te doen voor de ecologische transitie en de begrotingssanering. Ze kopen er een betere toekomst voor. Om de middengroep daarvan te overtuigen, moet de echt rijke groep ook en stevig aangesproken worden. Ik geef een voorbeeld. Een inspanning om de koopkracht van mensen die werken tegen een laag loon merkbaar te verbeteren, zal vooral van de overheid moeten komen. Maar we mogen niet tolereren dat multinationale ondernemingen vermijden om belastingen te betalen aan die overheid. Ook op dat punt zijn maatregelen nodig. Rechtvaardigheid in de inspanning is dus de boodschap.

Frank Vandenbroucke was minister in de Federale en Vlaamse regering en partijvoorzitter, en is vandaag werkzaam als professor aan de Universiteit van Amsterdam

In de middenklasse zullen velen aangesproken worden om een duit in het zakje te doen voor de ecologische transitie en de begrotingssanering

© Dirk Gillissen

Ik geloof niet in de klimaatopwarming

In de 'klimaatcolumn' geeft elke keer een student of personeelslid van de universiteit vanuit zijn of haar expertise een kijk op een actueel milieuprobleem.

In de huidige klimaatcolumn pleit Jan Costers tegen twee veelgebruikte sofismen in het debat: dat van het geloof erin enerzijds, en dat van de schuld aan de opwarming anderzijds.

© Daphne de Roo

door [Jan Costers](#)

Laten we beginnen met de titelstelling: ik geloof niet in de klimaatopwarming. Voor de pennen geslepen worden om mij publiekelijk aan de schandpaal te nagelen voor zo'n slecht onderbouwde mening; Ik geloof niet in de klimaatopwarming om de simpele reden dat het geen gegeven is waarin men moet geloven. Net zomin de stelling '2+2=4' aan waarde of waarheid verliest door mijn geloof erin, is het feit dat de klimaatopwarming al jaren (of decennia, eeuwen, millennia) aan de gang is een bewijsbaar gegeven.

Tegenwoordig bevindt de mensheid zich in het 'Antropoceen', een voorgestelde tijdsperknaam door Alexei Pavlov. Die nieuwe aanduiding komt wetenschappelijk gezien veel te vroeg – omdat het Holoceen nog niet lang genoeg aan de gang is – maar is noodzakelijk. Sinds de ontwikkeling van de mens zijn er immers duidelijk waarneembare ontwikkelingen gebeurd op vlak van de atmosfeer en het klimaat. Over wanneer dat Antropoceen-tijdsperk dan wel zou moeten beginnen is er nog geen consensus.

De opties zijn 3500 v.c. (de ontwikkeling van de landbouw), begin 19e eeuw (het begin van de industriële revolutie) of 1945 (de welgekende Tweede Wereldoorlog). Die mogelijkheden hebben echter allemaal gemeen dat de mens

verantwoordelijk is voor de plotse (of toch op zijn minst versnelde) klimaatverandering.

Nu we dat euvel uit de wereld hebben geholpen, kunnen we ons richten op de typisch westerse drogreden – die in veel debatten gebruikt wordt – maar in debat nog ietsje meer steekt: 'Het is toch mijn schuld niet.' Dat argument wordt zowel op kleine schaal gebruikt – waarom zou IK meer belastingen moeten betalen op mijn benzinerekening? – als op wereldschaal – China vervuult toch veel meer dan wij, waarom zouden wij dan het gelag betalen?

Als we naar de uitstoot per capita kijken, zien we dat China beter scoort dan België

En inderdaad, ergens is het best wel lullig dat we 'plotseling' wat extra moeten betalen om het milieu te redden, maar om de Man van Melle te parodiëren: 'Het is niet voor mij, maar voor onze kinderen.' Het klimaat is ook geen individuele, regionale of zelfs federale aangelegenheid – we moeten met de wereld naar oplossingen zoeken,

en daar helpen alle beetjes bij, niet? En daarbij met de vinger naar elkaar wijzen gaat die problemen niet oplossen.

'China heeft toch een veel grotere uitstoot dan België – wat zouden wij dan kunnen doen?' Maar laat ons eerlijk zijn, zou het niet absurd zijn dat een land met (letterlijk) 122 keer meer inwoners een lagere CO₂-emissie heeft dan wij? Als we naar de uitstoot per capita kijken, zien we trouwens dat China beter scoort dan België – dat überhaupt ook nog eens boven het Europese gemiddelde zit. Wat zei Jezus weer over wie de eerste steen mocht werpen? En los van de wetenschappelijke argumenten: Iemand die met zijn fiets op straat valt, help je toch ook recht zonder dat je daar schuld aan hebt?

De oplossing om beide sofismen te bestrijden is even simpel als moeilijk toepasbaar: laat de emotie in het debat varen en focus je op de feiten. Verbreed even je blik verder dan je eigen leefwereld, en steek waar mogelijk een tandje bij. Want het zijn niet enkel de klimaathippies die zullen lijden onder de gevolgen van de opwarming van de aarde. Net als de *white walkers* zal die geen onderscheid maken tussen gender, afkomst, politieke voorkeur of leeftijd. ☹

Jan Costers is student Taal- en Letterkunde en redacteur Cultuur van *Veto*

Koester de stilte

'Je weet pas wat je mist als je het kwijt bent.' Een cliché als een huis, aldus Arne Van Lautem, maar wel een dat hij bewaarheid zag op 17-jarige leeftijd, toen de stilte plots verdween.

door [Arne Van Lautem](#)

Op een warme zomerdag in juni 2011 stond ik op het punt om een festivalweide in Antwerpen te betreden, toen ik mijn toenmalige vriendin in een badinerende vlag sms'te: 'Morgen zit ik d'office weer met een tuut opgezadeld.' Wist de naïeve ik veel dat mijn woorden profetisch zouden blijken. Ironie snelt een mens soms vooruit.

Wat ik voorheen als een onomatopee beschreef, kreeg na raadpleging van dokter Google plots een naam: Tinnitus. Tinnitus, ook wel bekend als oorsuizen, fantoomgeluid of kortweg 'T', is het waarnemen van een geluid, zonder dat er in de omgeving een geluidsbron aan te wijzen is. Dat geluid kan zowel in vorm als in sterkte variëren; de ene hoort een aanhoudend gepiep, de andere een voorbijrazende trein. Sommigen horen het onophoudelijk, anderen alleen wanneer het muisstil is. Naar schatting heeft in België 10 tot 30% van de bevolking er last van. 5% ervaart ernstige hinder. Tinnitus is geen griepje of verkoudheid. Tinnitus is doorgaans voor altijd. 'Je moet er mee leren leven.' Mijn wereld stortte in na het lezen van die onheilspellende woorden, en zou nadien ook nooit meer hetzelfde zijn.

Binnen een maand blaast, of eerder 'ruist', mijn tinnitus acht kaarsen uit. De sensibilisering rond het thema is - ik volg het op de voet - in de loop der jaren fel verbeterd. For a als 'De tuut van tegenwoordig' werden uit de grond gestampt door moedige mensen. Tinnitus heeft gelukkig aan bekendheid gewonnen. En toch heb ik het gevoel dat het een ondergesneeuwd probleem blijft. Ik kruis op mijn pad nog steeds studenten die het volume van hun oortjes dermate luid hebben staan, dat iedereen in de buurt kan meeluisteren. Ongelofelijk maar waar.

De wetenschap boekt vooruitgang, maar staat niet ver genoeg om een medicijn te vermarkten dat het geluid doet weggebben. Voorlopig zijn psychologen en therapeuten de enigen die soelaas kunnen brengen. Stilte brengen zit er niet in, een luisterend oor bieden wel. Soms is dat genoeg, maar niet altijd.

Tinnitus die resulteert uit gehoorschade is een te voorkomen euvel. Op maat gemaakte oordoppen aanschaffen is een goed begin. In Leuven alleen zijn er op een zakdoek vier verschillende hoorcentra gevestigd. Gehoorbescherming is onbegrijpelijk duur, dat wel, maar het weegt op tegen de offers die je moet brengen om met tinnitus te leren leven. Mij kostte het vier psychologen, tonnen steun uit mijn omgeving en - na lang beraad - pillen om te staan waar ik nu sta: het geruis niet langer te bekijken als een indringer. Hoewel het op mindere dagen nog steeds aanvoelt als vechten tegen de bierkaai, heb ik de tinnitus een plaats kunnen geven.

Gehoorbescherming is onbegrijpelijk duur, dat wel, maar het weegt op tegen de offers die je moet brengen om met tinnitus te leren leven

Ik vergelijk de moeilijke momenten altijd met die befaamde scène uit *The Silence of the Lambs*: opgesloten zitten in een put, terwijl je lijdzaam moet toekijken hoe boven je het leven gewoon doorgaat, met als enige metgezel dat eeuwige geruis. *The Silence* is ook voer voor mijn slotsom: draag zorg voor je oren, draag gehoorbescherming wanneer het moet, en laat die oortjes en hoofdtelefoons af en toe voor wat ze zijn.

Het verdict is per slot van rekening hard: na ieder avondje Oude Markt wordt minstens één student wakker met een geluid dat niet afkomstig is van zijn of haar wekker. We leven in een maatschappij waarin alles beter, sneller en luider lijkt te lopen. Stilte is een erg ondergewaardeerd goed. Koester ze.☺

De Splinter bevat een mening van de auteur. Ze bevat niet de mening van de redactie.

In gesprek met de 'ergerlijkste vrouw van Oeganda'

Sylvia Tamale is een Oegandese mensenrechtenactiviste met een focus op vrouwen- en LGBTQ-rechten. Vorige week sprak ze op uitnodiging van UNDIVIDED over de dekolonisering van het curriculum.

door [Daan Delespaul](#)

Oeganda heeft in het Westen de reputatie van een oerconservatief land; een beeld dat alleen maar hardnekkiger werd door de invoering van de Anti-Homosexuality Act (die homoseksualiteit in het meest extreme geval met de dood bestraft) en Anti-Pornography Act (die onder meer het dragen ongepaste kledij voor vrouwen kan sanctioneren, red.) in 2014. Hoe kijkt u zelf naar het Oeganda van vandaag?

'Wie Oeganda zou bezoeken en er de tijd neemt met de mensen op straat te praten, zal dit conservatieve beeld nauwelijks terugvinden. Ik geloof zelfs dat de meeste westerlingen zich perfect thuis zouden voelen in de Oegandese samenleving. Als vroegere kolonie is Oeganda in haast elk aspect gemodelleerd naar haar vroegere imperiale kolonisator, waardoor het een heel aantal homofobe wetten en religieuze normen van de Britten heeft overgenomen. Nu, terwijl het Verenigd Koninkrijk van enkele van haar meest conservatieve wetten is afgestapt, houdt het dictatoriale regime in Oeganda er momenteel aan vast als een populistische manier om steun te winnen.'

'De Anti-Homosexuality Act en Anti-Pornography Act waren bijzonder effectief om de aandacht van de massa weg te leiden van de echte problemen in de maatschappij: werkloosheid, corruptie, een gefaald gezondheidssysteem en bijtende armoede. Als activisten hebben we de Anti-Homosexuality Act met succes kunnen aanvechten voor de rechtbank. Onze zaak tegen de Anti-Pornography Act is nog lopende.'

© Anneka Robeyns

'Is het soms zo dat Afrikaanse vrouwen hun eigen problemen niet kunnen aanpakken?'

Aan de andere kant zou men het Westen naïviteit kunnen verwijten. Oeganda bijvoorbeeld heeft een hoger percentage vrouwelijke parlementsleden dan Nederland; buurland Rwanda is zelfs wereldwijd koploper op dat vlak. Is dit een retoriek om westerse donoren te vriend te houden, of zien we een efficiënt feminisme opkomen in deze landen?

'Het relatief hoge aantal vrouwen in de parlementen van Rwanda en Oeganda zijn het gevolg van positieve acties. De vrouwenrechtenbewegingen in beide landen hebben hard gestreden voor genderquota in de politiek en Rwanda haalt daarom met 61% vrouwelijke parlementsleden de wereldtop. Dat gezegd zijnde blijft die incrementele groei in beide parlementen grotendeels vergeefs door de zwaarbeladen uitvoerende macht. Beide regeringen ondermijnen of minimaliseren immers regelmatig de macht van die parlementen.'

'Het is interessant dat mensen denken dat dekolonisatie enkel van belang is voor niet-westerse samenlevingen'

'Ondanks al die belemmeringen zijn vrouwelijke parlementsleden er toch in geslaagd enkele vrouwvriendelijke maatregelen te implementeren in die landen. Ik zou daar anderzijds wel nog aan willen toevoegen dat een groot aantal feministische bewegingen in Afrika momenteel een sterke *backlash* ervaren van extreemrechtse fundamentalisten, net als elders in de wereld overigens.'

In december lanceerde onze minister voor Ontwikkelingssamenwerking nog een campagne voor vrouwenrechten in Zuid-Afrika. Moeten wij die rol wel opnemen, of is het eerder aan de Afrikaanse maatschappijen zelf om te bepalen hoe zij dat feminisme vormgeven?

'Is het soms zo dat Afrikaanse vrouwen hun eigen problemen niet kunnen aanpakken? De strijd voor gendergelijkheid wordt inderdaad overal ter wereld gevoerd en het is belangrijk dat vrouwen die beweging kunnen consolideren op internationaal niveau. In de specifieke context in Afrika vraagt dit echter dat specifieke problemen voor het continent harder worden benoemd. Afrika's positie in de globale geopolitieke orde betekent bijvoorbeeld dat de feministische strijd

daar in een context van globaal imperialisme, racialisme en anti-immigratiediscoursen plaatsvindt.'

U werd in 2003 verkozen tot 'ergerlijkste vrouw van Oeganda'. Hoe houdt u het vol in zulke, wat ik vermoed, vijandige sfeer?

'Ik was eerlijk gezegd niet verrast toen ik die titel behaalde. Ik heb een nogal uitgesproken mening over problemen in verband met sociale rechtvaardigheid, bijvoorbeeld van sekswerkers en de LGBTQ-gemeenschap. In het verleden sprak ik me ook uit tegen restricties voor abortus, seksuele meerderjarigheid en andere koloniale wetten "van goede zeden". Zoals ik net al zei waren de politieke en religieuze leiders best efficiënt in het uitroeien van progressieve gevoelens in de samenleving. Ik was dus niet verrast neen. In tegendeel, ik was best tevreden omdat het een indicatie was dat mijn boodschap weerklonk en gehoord werd in de samenleving.'

'Zowat alle mensenrechtenactivisten zullen weten dat als je de knuppel in een hoenderhok van conformistische en onderdrukkende gedachten gooit, het *establishment* je geleidelijk aan begint te labelen. Dat is deel van het spel. Persoonlijk heb ik dat label dan ook met trots omarmd; ik heb zelfs een speldje met "Worst Woman of the Year" erop laten maken! Ik blijf doorzetten ondanks zulke moeilijkheden en voel weinig bedreiging naar mijn persoon toe.'

Dekolonisatie van het curriculum krijgt steeds meer aandacht aan westerse universiteiten. Dat is niet anders aan de KU Leuven, waar organisaties als UNDIVIDED pleiten voor meer niet-westerse visies in de leerstof. Hoe kunnen universiteiten hier het best mee omgaan?

'Zulke dekolonisatie is een belangrijke, maar eveneens afschrikwekkende oefening omdat het ingaat tegen een diep geïnternaliseerde koloniale gedachtenstructuur. Als producenten van kennis hebben universiteiten de plicht om de monolithische en koloniale gedachten die heersen te bestrijden. We moeten daarom niet-westerse "manieren van denken en zijn" leren erkennen als legitieme bronnen van kennis.'

'Dekolonisatie gaat daarom om veel meer dan hier en daar wat aanpassen in de cursussen; het heeft als doel om zowel bij studenten

'De neokoloniale machinerie vertroebelt historische en hedendaagse onderdrukking'

als docenten de sluier op te heffen en de erfenissen van het kolonialisme aan te tonen. Om kritieken van koloniale ontologieën te articuleren, koloniale geschiedenis te ontdeken en een ethiek te vinden die overheersing en uitbuiting uitsluit. Wanneer een universiteit een dekolonisatieproject begint, moet zij haar hele beleid, ethos en onderzoek herdenken.'

Critici beweren nochtans dat die oefening niet relevant is binnen een westerse context. Europese filosofie, bijvoorbeeld, is voor het grootste deel beïnvloed door blanke mannen, het lijkt daarom ook maar logisch enkel hun standpunten aan bod te laten. Hoe zou u op die kritiek reageren?

'Het is interessant dat mensen denken dat dekolonisatie enkel van belang is voor niet-westerse samenlevingen; het heeft net alles te maken met Europa, omdat Europa nu eenmaal niet los van de rest van de wereld bestaat! De huidige migratiecrisis bijvoorbeeld heeft haar roots in het koloniale systeem en de Euromoderniteit.'

In feite heeft dekolonisatie gewoon te maken met elke wereldburger die gelooft in sociale rechtvaardigheid. Iedereen herkent de "99 procent-slogans" ten tijde van de Occupy Wall Street-protesten in 2011. Dat percentage gaf de algemene ongelijkheden tussen de massa en die kleine minderheid van de bevolking die profiteert van de excessen van het imperialisme.

'Dekolonisatie gaat veel verder dan het hier en daar aanpassen van de cursus'

De gele hesjes-beweging in Frankrijk gaat over dekolonisatie, net als de klimaatbetogingen in de rest van Europa, de Black Lives Matter-campagne en de #MeToo-beweging.'

'Al die bewegingen strijden tegen de diverse "-ismes" die de wereld eeuwenlang geplaagd hebben. De ironie is dat ons falen om deze problemen aan een dekolonisatie te linken net hetgene is dat we nodig hebben om er serieus mee om te gaan.'

De neokoloniale machinerie is zo efficiënt dat het historische en hedendaagse onderdrukking vertroebelt. Daar ligt net de macht en het perverse van het kolonialisme. Westerse universiteiten moeten ervoor strijden alumni te creëren die zich bewust zijn van het verleden en de maatschappelijke problemen. Zo kunnen ze die problemen aanpakken, in hun eigen maatschappij of in de rest van de wereld.'✂

**Erfgoeddag 2019
in beeld**

'Er heerst een marxistische omerta aan onze Vlaamse universiteiten'

De Nederlandse politicus Thierry Baudet (Forum voor Democratie) lanceert een 'kliklijn voor te linkse leerkrachten'. Ook in Vlaanderen hekelt uiterst rechts steeds vaker het 'ideologisch bevooroordeeld onderwijs'.

door [Jef Cauwenberghs](#)

Het was de Hamburgse afdeling van de uiterst-rechtsepartij Alternative für Deutschland die eind september van zich liet horen: het onderwijs is te links. Op de lokale AfD-website konden

'De onderwijskoepels hebben te veel macht en drukken zo hun eigen agenda door'

[Tom Van Grieken](#), voorzitter Vlaams Belang

leerlingen voortaan leerkrachten aangeven die hun ideologische boekje te buiten gingen.

Ook in Nederland vond extreemrechts het blijkbaar welletjes geweest. Enkele weken geleden lanceerde verkiezingswinnaar Thierry Baudet van het Forum voor de Democratie een soortgelijke 'kliklijn voor te linkse leerkrachten'. Hoewel beide initiatieven op veel weerstand stuitten, gaande van 'moderne schandpaal' tot 'NSDAP-praktijk', raakten ze wel aan een fundamentele vraag die we ook bij ons in Vlaanderen kunnen stellen: is ons onderwijs dan werkelijk zo ideologisch gekleurd?

Snobistisch eikelte

Ook in Vlaanderen weerklinkt er kritiek uit rechtse hoek. Eind januari nog kwam een leerkracht uit het gemeenschapsonderwijs in het oog van een storm te staan nadat ze *en plein public* voor de klas Schild & Vrienden-kopman en Vlaams Belang-lijsttrekker Dries van Langenhove een 'snobistisch, rijk rechtenstudentje', een 'randdebiel' en een 'eikelte' had genoemd.

Enkele weken later was de door sommige scholen verplichte aanwezigheid op de klimaatmarsen dan weer voer voor een felle discussie over de ideologische vooringenomenheid binnen het onderwijs.

'Misbruik van de machtspositie die een leerkracht heeft', vindt Vlaams Belang-voorzitter Tom Van Grieken. De Antwerpse federale lijsttrekker voelt zich met zijn partij al langer geïsoleerd op de schoolbanken. 'Dat gaat van schooldebatten waar bepaalde leerkrachten het applaus voor sp.a-politici inzetten maar bij ons geen klink geven tot leerlingen die op de vingers getikt worden omdat ze een rechtse mening hebben.'

Volgens Van Grieken hebben onderwijskoepels te veel macht en zouden ze hun eigen agenda doordrukken. 'En dat is er een van diversiteit en multiculturele verrijking. Ik herinner me nog dat toen ik op de schoolbanken zat een leerkracht ons een tien op tien beloofde als we gingen meewandelen in een betoging om papieren aan illegalen te geven. Zo hoort het natuurlijk niet. Wij vinden dat het onderwijs neutraal moet zijn. Het is verkeerd leerlingen aan te leren dat er juiste en foute meningen zijn. Ik heb trouwens evenveel problemen met een leerkracht die het Vlaams Belang actief zou propaganderen in de klas als met iemand die zijn progressiviteit opdringt.'

Individuele gevallen

Achterhalen of er echt sprake is van een probleem is geen sinecure. Gedegen onderzoek naar ideologische vooringenomenheid in het middelbaar onderwijs is voor zover geweten nooit gevoerd op Vlaams niveau. Verschillende leerkrachten die *Veto* contacteerde, spraken over 'individuele gevallen' maar geen echte tendens. 'Toen ik werd aangenomen, werd het belang van neutraliteit voor de klas zelfs nog eens benadrukt', zegt David Monjaerts, die Project Algemene Vakken geeft in de derde graad.

Ook Pieter Bauwens nuanceert het beeld van het middelbaar onderwijs als een doorgeefluik voor linkse ideologieën. Bauwens is hoofdredacteur van de Vlaamsgezinde en ideologisch rechtse opiniewebsite *Doorbraak.be* en was tot januari meer dan veertien jaar actief als godsdienstleerkracht in het technisch en beroepsonderwijs.

'Naar mijn ervaring vind je in die onderwijsvorm zelfs opvallend minder leerkrachten met een links profiel', stelt hij. Dat er in zijn klas wel eens stevige politieke discussies werden gevoerd, geeft Bauwens toe. 'Als godsdienst- of geschiedenisleerkracht reik je een maatschappelijk kader aan en dan gaat het vanzelfsprekend af en toe over politiek en ideologie. Zaak is dan om kalm in dialoog te treden.'

'Ik denk dat het probleem in het hoger onderwijs groter is'

[Pieter Bauwens](#), hoofdredacteur *Doorbraak* en voormalig leerkracht

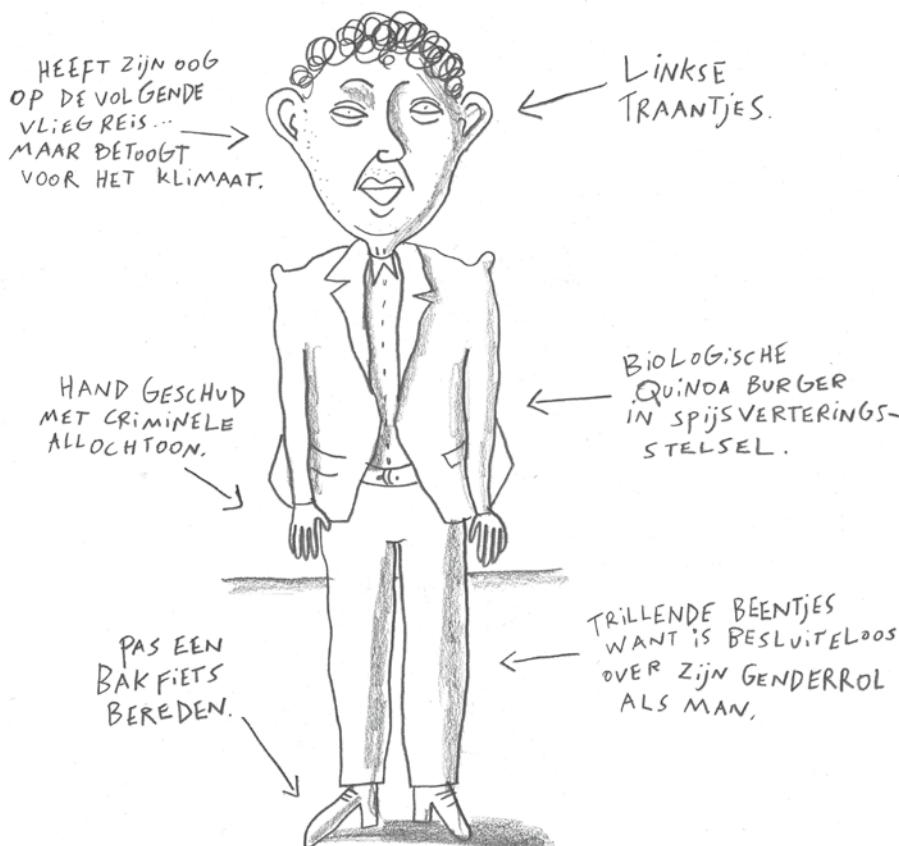
'Er was vroeger een leerling die me bijvoorbeeld probeerde te provoceren door ostentatief een balpen van het Vlaams Belang op zijn bank te leggen. Ik bleef daar heel rustig onder. Ik moedig leerlingen zelfs aan een eigen politieke mening te vormen. Ideologische diversiteit, zowel onder leerlingen als leerkrachten, is een verrijking voor het onderwijs. Maar het mag uiteraard niet opgedrongen worden.'

Confirmatie en groepsdruk

Er klinken andere geluiden wanneer we tot het hoger onderwijs overgaan. 'Ik denk dat daar het

SPOEDCURSUS HOE HERKEN IK EEN LINKSE LEERKRACHT.

© Kaylan Saro

WE HEBBEN HIER DUIDELIJK TE MAKEN MET
EEN LINKSERAT! SPOT U ER OOK EENTJE?
MELD DIT DAN ZO SNEL MOGELIJK!

probleem inderdaad groter is', stelt Bauwens. Van Grieken vindt er geen doekjes om. 'Noem mij eens vijf Vlaamse academici met een uitgesproken rechtse mening', vraagt hij aan de telefoon. 'Je zal er met moeite een paar vinden.

Er heerst een marxistische omerta aan onze Vlaamse universiteiten.' Gevraagd naar wat de voorzitter precies bedoelt met die uitspraak, verwijst hij naar de aanname dat Vlaams Belang-stemmers doorgaans laagopgeleid zijn. 'Dat klopt niet. Het enige verschil is dat een bouwvakker wel zijn politiek deviantie mag uiten zonder daarvoor afgestraft te worden, terwijl een academicus sociaal buitenspel wordt gezet.'

Hoewel specifiek onderzoek in Vlaamse context ontbreekt, geven internationale rapporten een ideologische tendens aan in bepaalde wetenschapstakken. Professor Andreas De Block is vicedecaan onderzoek aan het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte en heeft zich verdiept in de materie. 'Uit de onderzoeken blijkt dat het toch vooral de humane wetenschappen zijn die veeleer links ge-

oriënteerd zijn, met als meest extreme uitschieter de culturele antropologie. De verklaring daarvoor is tweeledig: enerzijds is er een grote mate van zelfselectie onder studenten en academici. Anderzijds is er ook sprake van rechtstreekse discriminatie van mensen die mogelijk een andere mening aanhangen.'

'Mensen onderschatten vaak hun eigen vooroordelen'

Andreas De Block, vicedecaan Onderzoek aan het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte

Volgens De Block, die verwijst naar de internationale onderzoeken, zijn linkse academici ook significant meer geneigd te discrimineren op basis van ideologie dan rechtse academici. 'De

discriminatie gebeurt ten eerste vanuit een epistemische motivatie. Linkse academici denken dat rechtse overtuigingen en academici gewoon verkeerde opvattingen over de werkelijkheid huldigen. Anderzijds discrimineren ze ook omwille van morele redenen. Linkse academici zien bepaalde rechtse opvattingen als immoreel en willen daarom niet samenwerken.'

Zelfonderschatting

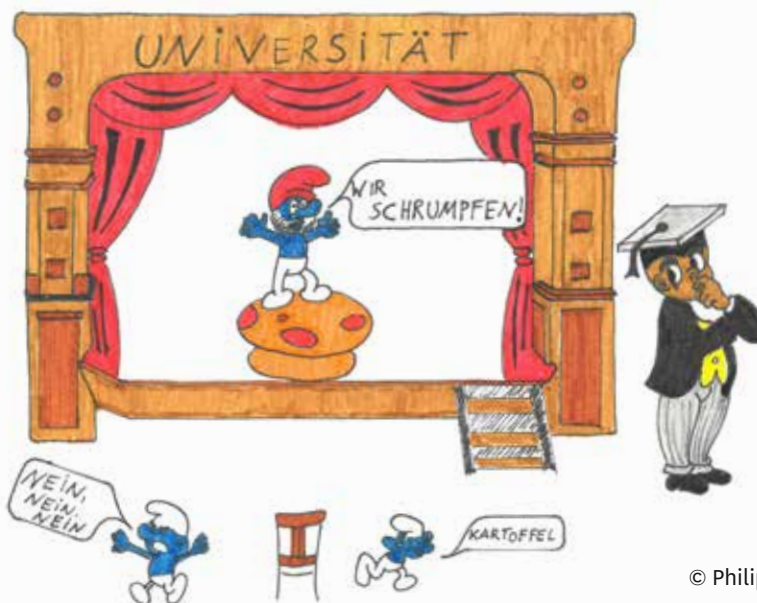
Van 'indoctrinatie', zoals Baudet het wel eens stelt, is dan nog niet meteen sprake, vindt De Block. 'Dat woord zelf is al ideologisch van aard. Het impliceert bovendien een zekere moedwilligheid', voegt hij toe. 'Het probleem zit hem vooral in het feit dat mensen vaak hun eigen vooroordelen onderschatten. En dat heeft zeker effect op de kwaliteit van het onderwijs.'

Enkele maanden geleden erkende professor Steven Eggermont, decaan van de faculteit Sociale Wetenschappen, in een interview met *Veto* al dat de *humanities* wel eens in de linkse hoek worden gezet. 'Al is dat voor mij niet het grote probleem voor de geloofwaardigheid van de wetenschap', liet Eggermont toen optekenen. De Block is het daar niet mee eens. 'Juist omdat de humane wetenschappen vaak normatief van inslag zijn, is dat een ernstig probleem. Wat we bijvoorbeeld zien is dat zwakke argumenten die een linkse mening ondersteunen vaak beter geëvalueerd worden dan sterke argumenten met een rechtse conclusie.'

Om deze thematieken te onderzoeken en aan te kaarten is De Block, samen met zijn collega Toon Van Hal, lid van de Heterodox Academy, een internationaal collectief van meer dan 2.500 academici die pleiten voor kwalitatief onderzoek en onderwijs dat steunt op constructieve onenigheid en ideologische diversiteit. Want ook op vlak van ideologie kan het hoger onderwijs kennelijk wat meer diversiteit gebruiken.⊘

Krimpene Duitse universiteiten zijn voer voor herbezinning

Duitse universiteiten, althans sommige, hebben een probleem. Sinds jaar en dag verliezen vooral, maar niet uitsluitend Oost-Duitse universiteiten studenten. Dit roept existentiële vragen op.

© Philip Lammens

door [Sjaak Tromp Meesters](#)

Kijkend naar de algemene trends in universitair Europa doet dit verschijnsel raar aan. In het algemeen stijgt het aantal studenten alleen maar. Duitsland is in dit opzicht zeker geen uitzondering. Toch heeft een van de zes universiteiten in Duitsland nu minder studenten dan in 2012, volgens het SVR-rapport van de Sachverständigenrat deutscher Stiftungen für Integration und Migration, een Duitse denktank.

Een breder fenomeen

Volgens de auteur van dit rapport, Simon Morris-Lange, is deze trend vooral in Oost-Duitsland te vinden, al zal zich dit in de toekomst uitbreiden naar de rest van West-Europa. Hoofdzakelijk zou dit komen door de demografische neergang in delen van Oost-Duitsland, maar aangezien ook de rest van Europa daarmee te kampen heeft, wordt dit als een breder fenomeen gezien. Ook België zal zich hierop moeten voorbereiden.

De vraag is nu hoe universiteiten, maar ook beleidsmakers hierop moeten reageren. Volgens de Duitse historicus en politicoloog Martin Kohlrausch zal de Duitse federale regering meer geld ter beschikking stellen aan deze instellingen. Ook worden opleidingen die oorspronkelijk

buiten de universiteit georganiseerd werden nu gecoördineerd binnen deze universiteiten, om zo meer studenten aan te trekken. Daarnaast worden meer buitenlandse studenten aangetrokken, iets wat wel als redding voor vele instellingen wordt gezien.

Politieke repercussies

De dalende studentenaantallen roepen echter ook fundamentele vragen op. Hoe moet een universiteit zich definiëren wanneer het opleiden van studenten niet meer hun *raison d'être* is? Volgens Morris-Lange moet ook de bredere impact van de universiteit worden meegenomen in de analyse. 'Het sluiten van universiteiten kan de stedelijk-landelijke scheiding nog verergeren en tot politieke onrust leiden.' De economische divergentie is dan ook iets wat de autoriteiten in tijden van de *gilets jaunes* koste wat het kost willen vermijden.

Hoe voor de hand liggend het ook lijkt, aan een Oost-Duits gebrek aan universitaire kwaliteit ligt het niet, zo beweert Duitslanddeskundige Dirk Rochtus, verbonden aan de KU Leuven aan de campus Antwerpen. Die stijgt namelijk, waarbij steden als Leipzig en Jena echte universiteitssteden worden. Daarbij kan het gebrek aan studenten voor velen zelfs een *pullfactor* zijn. 'Aan West-Duitse universiteiten, aan bepaalde

studierichtingen, zijn de collegezalen overvol. Je moet daar op de trappen zitten om lessen te kunnen volgen.' In Oost-Duitsland is dat anders.

Omdat het einde van de vergrijzing nog lang niet in zicht is, zullen ook wij in Vlaanderen ons dus moeten herbezinnen op de rol van de universiteit, zo bevestig Morris-Lange. Hoe we dat doen zal de komende jaren moeten blijken. ☺

'Aan West-Duitse universiteiten, in bepaalde studierichtingen, zijn de collegezalen overvol. Je moet daar op de trappen zitten om lessen te kunnen volgen'

[Dirk Rochtus](#), hoofddocent Duitse geschiedenis

Haus am See

© Rani Goelen

door Benno Debals

'Wat is zijn kamernummer ook al weer?' '0402. En niet vergeten op het belletje te duwen he.' De bel gaat. 'Ik ben daar over een minuutje', horen we uit de parlofoon komen.

Het vijfvoud van zijn eerder vermelde tijdsbestek later komt Rodriguez zijn voordeur uitgelopen. Een benevelde blik in zijn ogen, nog een vlek op zijn t-shirt en een geurtje dat ergens een combinatie is van overmatig drankgebruik, typische slaapeur en een overdaad aan bodyspray. Jep, we hebben Rodriguez weer uit zijn siësta gehaald na een goed nachtje stampen in de Bierkelder. Verbaasd zijn Kevin en ik niet, want daar kun je hem vier op vijf nachten vinden. De vijfde keer zie je hem in de Revue.

'Bon, waar gaan we heen?'

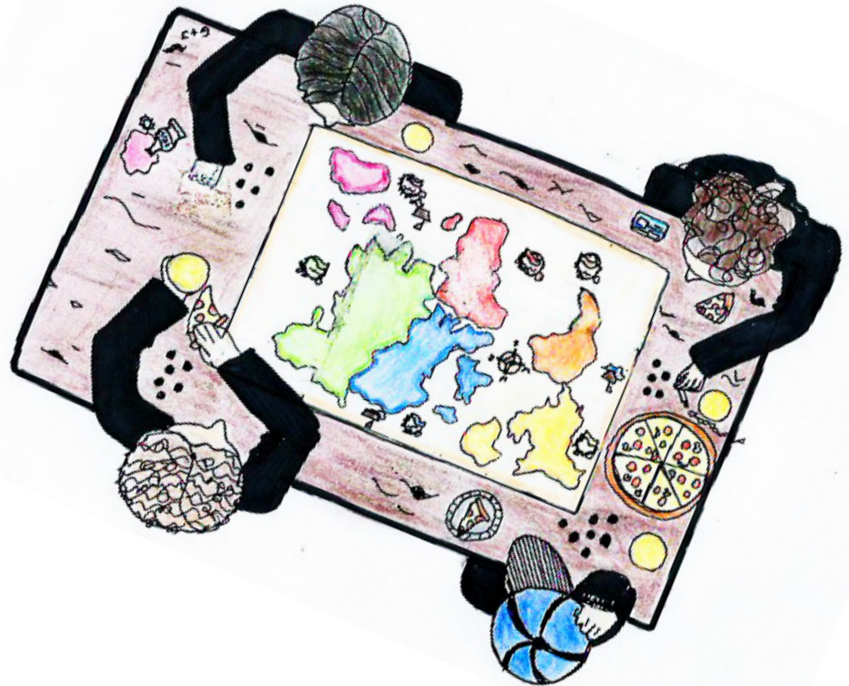
Onze maandagnamiddag is elke week wel iets anders. De ene keer spelen we *Lach Je Rijk* of *Monopoly*, de andere keer gaan we poolen. Laatst waagden we ons een keer aan een snookerpartijtje, maar een uur en veel opgeborrelde frustratie later besloten we toch dat onze amateuristische speelstijl beter bij de kleine blauwe tafels paste.

'We willen eens *Risk* spelen, kwestie van iets nieuws te proberen.'

'Goed voor mij. Ik ben wel al vijf jaar ongeslagen in *Risk*, dus verwacht er maar niet te veel van he, jongens.' Een typisch Rodriguez-statement, balancerend op het randje tussen simpel zelfvertrouwen en hoogmoedige arrogantie.

We wandelen door het park, op weg naar onze favoriete fakbar om hem daar zijn woorden te laten opeten. Onderweg passeren we het zwervershol dat ook wel dienst doet als lokale drugshoek. De indringende geur van ons aller favoriete tuinkruid doet mijn neusharen trillen en ik moet ervan niezen. Vlug haal ik mijn gsm boven om het op te schrijven. Ik ben dat om een of andere reden beginnen bijhouden. Waar, wanneer, hoeveel keer. Vraag me niet waarom, het zij nu eenmaal zo. Rodriguez is duidelijk nog niet helemaal wakker, want hij ruikt niets. Ik zou het wel merken mocht hij iets geroken hebben, dan kwam er weer een of ander betoog over de decriminalisatie van drugs. Vlug wandelen we door voor hij van wal kan steken.

Eenmaal in de arena van onze spelletjesnamiddag aangekomen, voelen we ons weer helemaal thuis. Een vochtige damp en een alom-

vattende walm die lijkt op een verlengsel van Rodriguez' lijfgeur overspoelt ons. Restanten van een avond waar weer zeeën van bier - en waarschijnlijk ook enkele watervallen van braaksel - over de toonbank gingen. Ik wuif naar de knappe barvrouw en vraag om vier Fristi's (dat is om onverklaarbare reden traditie geworden), *Risk* en haar nummer. Wie niet waagt, die niet wint, denk ik dan maar. Niet gewonnen, want mijn vraag wordt beantwoord met een minachtende blik. Ik geef mijn studentenkaart, met die domme foto van vier jaar en twintig kilo geleden, en krijg *Risk* in de plaats. De doos gebruik ik als een impromptu dienblad om de Fristi's te dragen.

Nog maar net gedaan met klinken, en daar is Bert al met onze lunch. Twaalf pizza's voor vier man. Het is duidelijk weer stuntweek bij Domino's. Hij vervoegt zich aan ons tafeltje en het potje *Risk* kan beginnen. De Fristi's vliegen erdoor en maken snel plaats voor glazen boterhammen als bijgerecht voor onze Italiaanse hoofdschotel en als denkvoer voor de weloverwogen tactische zetten.

'Hoe gaat het nog met Gretl?' vraagt Rodriguez opeens. Daar heb je het. Je laat een keertje vallen dat je een oogje hebt op een jongedame en dat je dezelfde films goed vindt, en opeens ben je een *match made in heaven*. 'Hoe het met haar is, moet je aan haar vragen', antwoord ik, mijn stan-

daard-respons op dat soort vragen. Een futiele poging om het onderwerp de kop in te drukken. 'Nee maar serieus, al progressie geboekt?' vult Bert aan, met een smalende grijns op zijn gezicht. Liefdesperikelen en vrouwenavonturen, het blijft voer voor gesprekken en vooral voor dat o zo typische gesar onder 'de boys'.

'Ik ga er eigenlijk vanavond iets mee drinken. We gaan naar een of ander concert kijken, Tigershark ofzoiets. Rare naam. Rare muziek ook. Interesseert me eigenlijk echt geen hol, maar als het met Gretl is, wil ik dat er wel bijnemen', zeg ik met een knipoog.

'Hola pola, de Joris heeft een date', zeggen Kevin en Bert bijna in koor. Rodriguez is te druk bezig met Madagaskar in te palmen (want iedereen weet dat *Risk* op Madagaskar wordt uitgevochten) om op te letten.

Kevin geeft me uiteindelijk nog een of andere tip mee die hij heeft geleerd van *How I Met Your Mother*, Rodriguez hakt de laatste legers van Bert in de pan en ik maak me al klaar om te vertrekken. Ik moet nog een taak afwerken, mij douchen en een interessante outfit kiezen. 'Tot de volgende!' roepen we elkaar toe terwijl we allemaal een andere weg op moeten. Tijdens het wandelen naar mijn fiets struikel ik met mijn lompe poten over het trottoir en ga ik op mijn bek. Hopelijk geen voorbode voor vanavond.☺

Pot, pint en studentenbewind

Na de paasvakantie kunnen de Leuvense studenten elk jaar genieten van een paar leuke weken: de kiesweken van de talrijke studentenkringen.

('Kiesploeg Landerlust is helemaal klaar voor komend academiejaar')

© Tuur De Bruyn

door [Daphne de Roo en Vinsent Nollet](#)

Elke student kan stemmen op de vertegenwoordigers voor zijn of haar studierichting, en om die stemmen binnen te halen wordt alles uit de kast gehaald.

Studenten, kies!

Om ervoor te zorgen dat de kringen toch iets van stemmen moeten hebben binnengehaald om hun studenten te vertegenwoordigen, stelde de Leuvense studentenkoepel LOKO de kiesdrempel in op 10% van de studenten. 'Dat is een minimum natuurlijk', vertelt stafmedewerker Cilia Gouwy. 'De kringen zijn vrij om een hogere kiesdrempel in te stellen, wat bijvoorbeeld gebeurt bij Politika en de Psychologische Kring. Je kunt je natuurlijk afvragen of je wel echt de kring van je studenten bent als je nipt de 10% haalt.'

De kiesdrempel van LOKO wordt wel altijd gehaald, laat Gouwy weten. De afgelopen twee jaren kwam er gemiddeld een kwart van de studenten opdagen om te stemmen, zo blijkt uit de kiesverslagen. In kleinere richtingen weet men vaker een hoger percentage te behalen: zo haalde Apollonia (de kring voor Tandheelkunde) in 2017 en 2018 een opkomstpercentage van 55% en 56.61%. Ook lolploegen kunnen het percentage studenten dat stemt opdrijven: in het jaar dat de kiesploeg van Geschiedenis twee lolploegen aan haar broek had, kwam er 39,96% van de studenten naar de stembus, waarvan 60% stemde voor de kiesploeg.

De opkomst is overigens niet enkel de verantwoordelijkheid van de kiesploegen zelf, maar ook zeker van hun 'neutraal comité', een klein groepje (meestal bestaand uit oud-presidiumleden) dat toeziet op een juist verloop van de stemming.

Ondanks de grote inzet blijft betrokkenheid van alle studenten een utopie voor de kringen. Zeker op de meer inhoudelijke evenementen komt niet altijd evenveel volk af. Zo organiseerde kiesploeg Clandestino (Taal- en Regiostudies) een kiesdebat dat de eigen studenten links lieten liggen. 'Er kwamen veel mensen naar ons debat van andere kringen, en leden van ons presidium', vertelt Merel Tuytte, pas verkozen vicepreses. 'Onze studenten kwamen vooral af op de sushi

die we verdeelden, dat was een groot succes.'

Lucie Debaere, die de kiesploeg 'Franse Revolutie' naar de overwinning leidde, heeft een gelijkaardig verhaal. Wel nuanceert ze deze opkomst: 'We hebben een kiesboekje verspreid en zijn langsgedaan in de lessen om onze plannen duidelijk te maken. Ik ga ervan uit dat als mensen het oneens zouden zijn, ze wel hun stem zouden laten horen op het debat.' Michiel Hamels, de nieuwe preses van VRG, merkte wel veel interesse op bij de rechtenstudenten. 'Tijdens de kiesweek ben ik regelmatig aangesproken over bepaalde beleidspunten.'

De vertegenwoordigers van morgen

Dat kiesweken draaien om bier en vertier is niet geheel waar. Zo had kiesploeg XtatiC, kandidaat voor het Ekonomika-presidium een paar stevige beleidsthema's klaar. Vers verkozen preses Maarten De Winter vertelt opgetogen: 'Als eerste willen we inzetten op duurzaamheid, op een positieve manier. De focus ligt op het bedenken van oplossingen.' Het is een opvallend statement,

want de traditionele entertainment-kiesweek van Ekonomika staat ver af van wat men als duurzaam beschouwt.

Toch heeft ploeg XtatiC zeker haar best gedaan. Zo zijn de hamburgers vervangen door kippenburgers, wat minder uitstoot oplevert. Ook is er geopteerd voor herbruikbare katoenen zakken als goodiebags. Daarnaast zijn er overal herbruikbare bekertjes gebruikt. De Winter geeft toe dat er nog duurzamere kiesweken denkbaar zijn, maar hij denkt ook aan de tevredenheid van de studenten. 'Nu zou het nog te vroeg zijn om het roer volledig om te gooien, maar hopelijk is er ruimte voor nog duurzamere kiesweken in de toekomst.'

Naast duurzaamheid is er bij de economen veel aandacht voor een positiever imago voor studenten en meer participatie. 'We hopen toch dat we de studenten weer kunnen profileren als jonge oplossingsgerichte denkers, en we willen hen duidelijk maken wat hun mogelijkheden tot deelnemen zijn', vertelt De Winter. Tot slot wordt er veel aandacht geschonken aan het werkings-

jaar van Ekonomika. 'We hebben veel plannen in petto voor dit lustrum.'

Ook bij de burgerlijk ingenieurs, waar Daphne Certyn opkomt als preses, liggen er veel plannen klaar voor het nieuwe jaar. 'We zouden graag de kloof tussen de onderwijsverantwoordelijken van VTK en de POC's (*Permanente Onderwijscommissie, red.*) kleiner maken. Ook niet-presidium-leden moeten aan vertegenwoordiging kunnen doen.' Daarnaast is er al veel bedacht qua activiteiten. Zo wil de ploeg van Certyn onder andere meer masterstudenten betrekken bij de werking door bijvoorbeeld een dag 'thesissen met gratis koffie' te organiseren.

Interne vacatures

De student die zijn stem uitbrengt, heeft meestal maar keuze voor één ploeg, of één preses. Voor die 'beperving' zijn diverse redenen. Zo organiseren de grote kringen vaak een kiesvergadering, waar verschillende kandidaten zich kunnen bekendmaken aan het presidium en een paar kring-alumni. Dat gebeurt bijvoorbeeld bij de Psychologische Kring, waar Lina Sidoroff als beste uit de bus kwam. 'Kandidaten die hier niet de steun van de vergadering hebben gewonnen, kunnen nog opkomen met een tegenploeg, als ze vijf mensen verzamelen.'

Ook bij VTK moeten mensen met presesambitie vooraf hun visie presenteren, en kunnen ze de steun krijgen van het huidig presidium. Ook hier kan er zonder die steun alsnog opgekomen worden. Volgens Certyn gebeurt dit niet echt: 'Als je opkomt als kandidaat voor een functie als preses, heb je een liefde voor VTK, en zou je de eigen kring niet willen tegenwerken.' Ook bij Docentica wordt de preseskandidaat gestemd op de Algemene Vergadering van de kring. 'Dit jaar waren er drie kandidaten,' vertelt Kato Deneys, die ploeg Kärrewiet leidt. 'Opkomen als je niet verkozen bent wordt eigenlijk nooit gedaan, om-

dat we met niet veel mensen zijn, dus er te veel overlap zou zijn.' Siene Swinnen, de pas verkozen preses van Chemika, vertelt dat zo'n verkiezing soms best hard is. 'We zijn niet met veel mensen, dus vaak strijd je tegen je vrienden als je opkomt voor een grote functie.'

Hoewel het begrijpelijk is dat de presidium-leden willen toezien op een goed beheer van de kring in de toekomst, is het toch jammer dat een nieuw bewind op deze manier minder kans maakt, en de andere studenten veel minder te kiezen hebben.

'Er zijn proffen geweest die ons verbeterden toen we onze kiesploeg presenteerden'

Lucie Debaere, kiesploeg Revolutie

Bij Babylon, de kring van Taal- en Letterkunde, is er wel ooit sprake geweest van een meerdere kandidaten voor de Raad van Bestuur, vertelt pas verkozen preses Lander Mertens. 'Uiteindelijk is dat er toch niet van gekomen. Ik denk dat de ene kandidaat het uiteindelijk de ander meer gunde.' Ook bij de kunstwetenschappers van Mecenas en bij de archeologen van Alfa waren er soms meerdere preses- of vicepreses-kandidaten. Mocht er van deze competitie ruzie komen kunnen de studenten altijd naar hun eigen neutraal comité, of dat van LOKO stappen. 'Dit jaar hebben we dat gelukkig niet voorgehad', vertelt stafmedewerker Cilia.

Vaak verloopt de weg naar een presesjaar ook vrij organisch. Dit was het geval bij Lucie Debaere: 'Vanaf dat er één serieuze kandidaat opstaat,

ebben vagere plannen bij anderen vaak weg.' Bij Michiel Geusens, die opkomt als preses voor de filosofenkring NFK, was er nooit sprake van een tegenkandidaat. 'Ik was met een paar mensen al even bezig met het smeden van plannen voor komend jaar, toen ik merkte dat ik al een tijdje de voortrekkersrol had. Het leek dan ook vanzelfsprekend om op te komen als preses.'

Bovenal veel lol

De kiesweken zijn natuurlijk ook gewoon het moment om veel leuks te organiseren, en grappige puns te bedenken. Kiesploeg Franse Revolutie zette sterk in op dat laatste, al begreep niet iedereen dat. 'Er zijn proffen geweest die ons verbeterden toen we onze kiesploeg kwamen presenteren', lacht Lucie. Wie er echter het weekprogramma op nasloeg, met onder andere de barbecue 'Ribbespierre', begreep het wel. Zelfs de lolploeg, Celiquisitie, was afgestemd op de kiesploeg. De studenten psychologie kunnen deze week op ruimtevaart met ploeg PsylykWay, die onder andere een 'Rocket Lounge' op poten zal zetten.

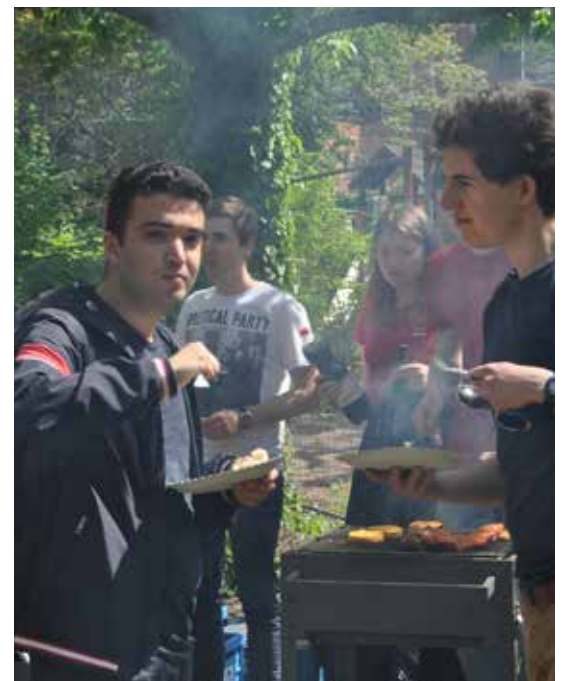
Ook kunnen de studenten eens de hand op de knip houden tijdens de kiesweek. Zo deelde kiesploeg Elementary, inmiddels Chemika, pannenkoeken uit aan de studenten, en konden ook de rechtenstudenten rekenen op gratis eten en drank. Als dat je honger niet stilt, kun je als student nog rekenen op de lolploeg.

Zo konden de studenten Taal- en Letterkunde extra animatie verwachten door ploeg Bromance, die onder andere een 'zangstonde' en dansinitiatie organiseerde. Ook de filosofen hebben een stevige lolploeg met team Quantum Materiae. VTK's lolploeg Bring me the boys lanceerde zelfs een eigen single, met videoclip die zeker het bekijken waard is. De studententijd omvat uiteindelijk meer dan studeren: kiesweken, de tijd van je leven.☺

© Noa Rousseau, Stan Spruyt

© Ynse Bergans

BAC to the future

Na een brand twee jaar geleden en recente renovatiewerken aan het dak heropende het BAC Atelier voor de tweede maal. De geschiedenis en de toekomst van het voormalige Bacteriologisch Instituut.

door [Jan Costers](#)

Onder invloed van Louis Pasteur creëert de KU Leuven op het eind van de 19e eeuw een eigen 'Institut de Bactériologie' dat in 1899 zijn intrek neemt in een door Augustin Van Arenbergh ontworpen gebouw. Joseph Denys is voortrekker van dienst en doet er onder andere baanbrekend onderzoek naar tuberculoseserums. De wereldoorlogen zorgen voor een hiaat in het onderzoek en na ook een passage van het Universitair Gezondheidscentrum en het Instituut voor Land- en Waterbeheer komt het gebouw in 2008 uiteindelijk leeg te staan.

Nadat het gebouw in 2010 de status van beschermd monument krijgt van de Vlaamse overheid, blijft de vraag wat er met het gebouw kan gebeuren. Met het plan voor een universitaire ontmoetingsplaats tussen kunst en wetenschap wil toenmalige vicerector Cultuur Katlijn Malfliet het gebouw een tweede leven bezorgen.

'Mijn inspiratiebronnen waren de ruimtes die in Centraal-Europa gebruikt worden door kunstenaars, die vaak vervallen gebouwen met een zekere uitstraling tot atelier nemen.' Dat zorgt ervoor dat het wat afgeleefde Bacteriologische Instituut in haar ogen hervormd kon worden en een nieuwe bestemming kon krijgen. 'Ik vond het belangrijk dat studenten naast hun studie ook met cultuur bezig waren.'

Veel variëteit

Ook Christina Seyfried, medewerker van de Dienst Cultuur van de KU Leuven, zette haar schouders mee onder dit project als verantwoordelijke voor het BAC Atelier. 'We hebben het BAC Atelier als project gekregen en vanuit de Dienst

Cultuur hebben we nagedacht op welke manier we het BAC Atelier konden invullen. Voor ons was het belangrijk dat het voor studenten en personeelsleden van de KU Leuven en de LUCA school of Arts, zodat we een brug konden slaan tussen die twee en die verbinding nog te versterken.' Het BAC Atelier huist immers een aantal artiesten van verschillende disciplines die in hun projecten een intersectie maken tussen kunst en wetenschap.

Niet per se de kwaliteit of de resultaten zijn daarbij van belang, maar wel het potentieel van de projecten. 'Samen met de Commissie Actuele Kunst maken we een selectie tussen alle ingediende portfolio's en kijken we daarbij ook dat er een grote variëteit is aan leeftijden, achtergronden en statuut,' vertelt Seyfried ons. Die variatie zou moeten zorgen voor een interessante kruisbestuiving.

De brand lijkt geluk bij een ongeluk doordat de kunstenaars daarna ateliers deelden

Van een leien dakje liep het project evenwel niet. Op 2 januari 2017 wordt het nieuwe kunstencentrum opgeschrikt door een brand. Op dat moment is er gelukkig niemand in het gebouw en blijft het bij materiële schade. Meer nog, de brand blijkt een beetje een geluk bij een ongeluk doordat kunstenaars daarna ateliers deelden.

'Wij hebben daar positieve reacties op gekregen en ik denk dat dat die samenwerking in het BAC Atelier mee ondersteund heeft', liet Seyfried indertijd optekenen. Die materiële schade wordt op goede wijze aangepakt.

'Ik heb ook heel veel te danken aan de Technische Diensten van de KU Leuven,' laat Malfliet weten. 'Ik denk dat die in het binnenste van hun hart aan het wachten waren op een dergelijk onverschrokken project, zodat ze zich helemaal konden uitleven.'

Reading between the lines

De afgelopen acht maanden werd het BAC Atelier dan weer gesloten voor grondige renovatiewerken aan het dak en de buitenschrijnwerken. Op 24 en 25 april was er de feestelijke heropening waarbij bezoekers niet alleen een vernieuwd gebouw mochten bezoeken, maar ook kennis konden maken met de artiesten die voor een jaar zullen resideren in het gebouw, evenals met de iets bekendere *artists-in-residence* Gijs Van Vaerenbergh. Dat architectenduo, bestaande uit Pieterjan Gijs en Arnout Van Vaerenbergh maakt al even furore, met als bekendste werk *Reading between the Lines* – in de volksmond ook wel 'de doorkijkker van Borgloon' genoemd.

'We hebben verschillende rollen in het project,' laat Arnout Vanvaerenbergh ons weten. 'Eentje daarvan is ook een soort permanentie. (*licht*) Maar als werkplaats is het ook belangrijk dat zo'n project niet te institutioneel is, want dan verlies je het potentieel om samenwerkingen en ontmoetingen te organiseren.' Voor die ontmoetingen is een gebouw dat verschillende disciplines huist een grote plus. 'Een tiental jaar geleden waren er nog nauwelijks grote, georganiseerde

© Bavo Nys

atliers, plekken waar gemaakt en getoond kan worden.'

Tegenwoordig komen die er meer en meer, waarvan ook het BAC Atelier dus een mooi voorbeeld van is. Maar Gijs Van Vaerenbergh is meer dan louter de opzichter van het atelier. 'We werken als aanspreekpunt tussen de artiesten en de Dienst Cultuur, maar ook inhoudelijk willen we het project dat Katlijn heeft opgestart verderzetten door te leren uit dingen die we *en route* zijn tegengekomen.'

Nuttig netwerk

Een van die artiesten is Sander Vloebergs, een doctoraatstudent aan de faculteit Theologie. Vanuit die theologie wil hij de dialoog aangaan met kunstenaars. Dat doet hij via het medium van de dans, waarbij hij soms met andere kunstenaars samenwerkt.

Het grootste voordeel van een residentie in het BAC Atelier is volgens hem de locatie, maar ook het bijhorende netwerk is waardevol: 'Het contact met de andere kunstenaars is heel belangrijk. Niet enkel met de directe collega-kunstenaars, maar ook via het atelier, de cultuurdienst en het al bestaande netwerk van de KU Leuven.' Vloebergs kwam in contact via een open call, maar was eerder ook al de *faculty star* van de faculteit theologie.

Dido Woelders kwam op een andere manier terecht bij het BAC Atelier. Deze Nederlandse kunstenaar was de vierde winnaar van de jaarlijkse LUCA Showcase Award en verdiende daarmee een plaatsje als resident. Zij gebruikt haar atelier om aan haar eigen werk te werken, maar ziet het vooral als een experiment. Haar kunst omschrijft ze zelf als 'een grote verscheidenheid aan media,

met als thema's de kunstgeschiedenis, taal, waarheid, mystiek, spel, menselijke dwaasheid & schoonheid, en paradox.' Vaak heeft die ook een licht absurde en zeer conceptuele aard. Ook zij vindt de verscheidenheid aan kunstvormen een groot voordeel van het BAC Atelier: 'Ik vind het echt aangenaam om in een gebouw te zitten waar andere mensen ook creatief bezig zijn, waardoor je een kleine gemeenschap om je heen hebt.'

'Ik moet zeggen dat de nieuwe vicerectoren dat spoor ook verderzetten en uitwerken'

Katlijn Malfliet, oud-vice-rector Cultuurbeleid

Na de tweede heropening lijkt het BAC Atelier dus helemaal klaar om zich volledig te ontplooiën als het project dat ex-vice-rector Malfliet voor ogen had. 'Ik moet zeggen dat de nieuwe vicerectoren dat spoor ook voortzetten en uitwerken, dus dat is wel fantastisch.' Ook Seyfried lijkt dat optimisme te delen: 'We hebben nu gewerkt aan een visietekst samen met Gijs Van Vaerenbergh, en op de openingsavond waren er ook beelden te zien van het verleden, alsook van de toekomst in samenspraak met Gijs Van Vaerenbergh.'

Of zoals Arnout Van Vaerenbergh het zelf verwoordt: 'We zijn van *basically* een ruïne met een zeil als dak, geëvolueerd naar een brute structuur die nu verder kan groeien.' ☺

door Jan Costers

[muziek] 8 mei, *het Depot*

☛ SLOTTUR KULTUUR: MOONEYE, TESSA DIXON & MELTING MALLOWS

Als afsluiter van het culturele jaar kiest UUR KULTuur ervoor om het Depot om te toveren tot een heuse danstempel en nodigt daarvoor niemand minder dan de blikvangers van Studio Brussel's Nieuwe Lichting. In de laatste rechte lijn richting examens je nog eens helemaal kapot *boitten* op live muziek voor de luttele prijs van 0 euro (in het geval je een cultuurkaarthouder bent)? *Yes please.*

[comedy] 8 mei, 20u, *Grote aula MTC*

☛ BOEM! - SLOTSHOW PREPAREE

Het bekendste Leuvense Improtheater brengt met *Boem!* hun slotshow van dit academiejaar. Medestudenten zien improviseren en aan de slag zien gaan met jouw voorstellen - necrofilie als hobby, iemand? - dan is de Grote Aula woensdag de place to be voor jou! Vier teams van twee spelers houden er een soort competitie, om zo het beste uit zichzelf te halen en er een knallend optreden van te maken. 'Knallend', snap je? Want de show heet *Boem!* Ach, betere humor krijgt u wel van de prepareeën te zien!

[games] 10-12 mei, *STUK*

☛ GAMESFESTIVAL ONE2PLAY

In het weekend van 10 mei zet STUK een heus gamesfestival op poten aan de hand van een expo, een arcade hall, documentaires en een soundscape-concert. Wie denkt dat enkel hardcore gamers zich thuis zullen voelen op dit evenement heeft het bij het foute eind: ONE2PLAY is immers een internationaal festival rond maatschappelijk relevante en artistieke games. Geen flossende *Fortnite*-fans, maar een overzicht van de beste *indie darlings* en zowel een sneak preview van aankomende games, als een overzicht Belgische spelletjes.

'What goes on inside that head... inside that head?'

door [Jan Costers](#)

Nu het academiejaar zijn einde nadert, komen we eindelijk bij de film waarvoor 'de Onderhond' werd opgericht: de uiterst genietbare maar te onbekende film 'Frank'.

In *Frank* volgen we de jonge Engelsman Jon (Domnhall Gleeson) die zich halsoverkop aansluit bij een vreemde band en zo ontdekt dat het leven van een muzikant niet altijd rozengeur en maneschijn is.

Wanneer hij tijdens een brainstormsessie langs de kade wandelt is hij getuige van een man die zich probeert te verdrinken in de zee. Een groepje toeschouwers laat langs de neus weg weten dat het om hun toetsenist gaat en ze nu dus een nieuwe moeten zoeken. Wanneer Jon positief antwoordt op de vraag of hij de noten C, F en G kan spelen, is hij meteen een lid van 'Soronprfbs' (hoe die bandnaam uitgesproken wordt, weten zelfs de leden niet).

Na een verwarrend optreden laat hij weten dat hij een volwaardig lid van de band wil zijn en aanwezig zal zijn op de volgende repetitie. Bij het ophalen komt hij echter te weten dat ze meteen doorreizen naar Ierland om zich af te zonderen tot ze hun album af hebben. Dat blijkt uiteindelijk langer te duren dan gedacht. Het verhaal houdt daarna ook nog halte in het indiewalhallen van *South by Southwest*.

Hoewel het verhaal al redelijk boeiend is, blinkt Frank vooral uit in zijn enigmatische eigenheid. De bandleden zijn bijna karikaturen van hoe je een indieband voor je ziet (een van de bandleden speelt theremin; twee bandleden

hadden een relatie, een bandlid spreekt geen Engels), met als culminatie van al dat hipstergedoe de frontman: Frank. Naast een aparte manier van muziek maken en lyrics verzinnen die in de verste verten geen hout snijden - lees: *Stale beer / fat fucked / smoked out / cowpoked / sequined mountain ladies / I love your wall* - is zijn meest opvallende attribuut zijn hoofd.

'Welcoming smile'

De hele film lang draagt hij immers een gigantisch papier-maché hoofd. En op Jon na lijkt niemand daar zich ook vragen bij te stellen. *'I have a certificate'*, geeft Frank zelf aan, en daar lijkt de kous mee af te zijn. Dat je als filmmaker voor die rol niemand minder dan raspaard Michael Fassbender cast, en hem op die manier letterlijk een hele film onzichtbaar maakt, kunnen wij niet anders dan onze hoed afnemen. De dode blik van het masker wordt trouwens gecompenseerd door het luide noemen van gezichtsuitdrukkingen. Kwestie van de interacties vlotter te laten verlopen.

Met Maggie Gyllenhaal in de rol van jaloers bandlid dat zowel verliefd is op Frank, als interne saboteur van het grote succes krijgen we nog een extra topnaam in de cast - al excelleert elke acteur in zijn excentrieke rol. We zouden maar al te graag een optreden bijwonen van de Soronprfbs, niet enkel voor de leden van de band, maar ook omdat de muziek uitermate interessante is. Zowel de enorm eclectische nummers als de meer *poppy* nummers bleven dagen na de kijkbeurt in het hoofd ronddwalen (en ook nu hoor je ons nog af en toe het coca-colalied neuriën - of als we alleen zijn mompelen *Coca cola, lipstick ringo / dance all night, dance all night*).

Oscars had de film natuurlijk niet verdiend, maar de totale onbekendheid waarmee deze langspeler door het leven moet is ook een groot onrecht. Heel vernieuwend is het verhaal niet, en het is niet de eerste film met een bende weirdo's als focus, maar de afdaling in de wondere geest van Frank is waarlijk een genot om getuige van te zijn. Dus als je een volgende avond weer eens doelloos doorheen het Netflix-aanbod zit te scrollen, laat het *Friends* voor de tigste keer bekijken dan links liggen en waag je eens aan dit zwartkomisch pareltje. Je zal er sowieso van genieten, ik zweer het op het papier-maché hoofd van een goede vriend van mij.☺

[muziek] 12 mei, *Aula Pieter de Somer*

☛ EPOS: LENTECONCERTEN

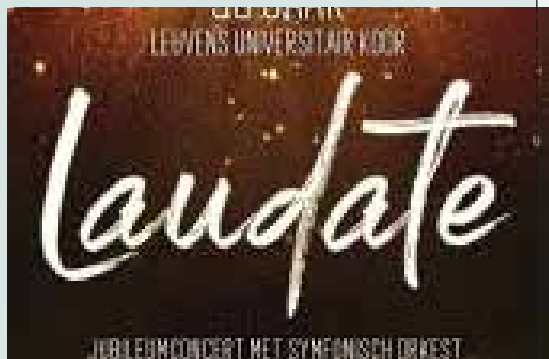
ARENBERGORKEST

Als u de slotshow van *Preparee* gemist heeft, en toch nog een streepje humor wil, kan je ook gewoon naar de Lenteconcerten van het Arenbergorkest afzakken. Zij zullen immers samenwerken met de muzikanten en voor de humoristische noot zorgen. Daarnaast kan je natuurlijk ook gewoon genieten van imposante blockbustersoundtracks van onder andere *The Lord of the Rings* en *Pirates of the Caribbean* - maar ook de *Bacchanale* passeert de revue. Indrukwekkend samenspel voor een studentenprijsje!

[literatuur en spoken word] 13 mei 20u, *Libertad*

☛ SPREKENDE EZELS

In december laatstleden liet een schare jonge regisseurs hun artistieke kunde blijken op het Kortfilmfestival in Leuven. Sommige van hun films lieten zich niet onbetuigd, en werden in de bloemen gezet door pers en publiek. Cinema ZED pakt op 29 april uit met een selectie van de beste kortfilms. Kort, maar daarom zeker niet minder intrigerend.

[muziek] 16 mei 20u, *Sint Jan De Doperkerk*

☛ LAUDATE - LEUVENS UNIVERSITAIR KOOR

Een nieuwe lente, een nieuw lenteconcert van het Leuven's Universitair Koor. Voor hun 50-jarige bestaan trekt het LUK doorheen Vlaanderen met hun jubileumconcert. Daarvoor brengen ze passionele psalmen van Jules van Nuffel. Bovendien wordt de huidige bezetting versterkt met oud-leden om het niveau nog meer de hoogte in te stuwen.☺

IK ZAL JOU IETS VERTELLEN,
HERR MESSI!

DE ONGELOFELIJKE
MAAR
WAARGEBEURDE

AVONTUREN VAN
VORKMAN

WAT DEZE KRACHT ME
HEEFT GELEERD, IS...

DAT IEDEREEN EEN HELD KAN ZIJN.

'Ik ben geen feminist'

Een paar mensen keken verbaasd op toen bekend werd dat Goedele Liekens op de lijst staat voor de Open VLD. Zijzelf ziet het als een voortzetting van het werk dat ze al jaren doet.

door [Daphne de Roo](#) en [Mathilde Dams](#)

Op weg naar het interview zien we al een camper staan met daarop het stralende gezicht van Goedele Liekens. De bekende seksuologe en VN-ambassadrice maakte kortgeleden de overstap naar de politiek en voert nu volop campagne voor de Open VLD. 'Heb je iets gezien onderweg?', vraagt ze nieuwsgierig wanneer we binnenkomen. We ontmoeten Liekens op de benefietavond van haar dochter Céleste voor de cacao-boeren, waar onder andere Geena Lisa en Marleen Merckx een spaghetti komen nuttigen. Ondanks de drukte neemt ze haar tijd om ons uitgebreid te woord te staan over seks, de taboes in Vlaanderen en de thema's waar ze voor wil strijden.

U neemt voor het eerst deel aan de federale verkiezingen, op de derde plaats van de Vlaams-Brabantse Open VLD. Vanwaar de overstap?

'Voor mijzelf is het de volgende stap in iets dat ik al jaren doe. Ik zie het niet echt als een overstap. Ik doe al jaren mijn best om het maatschappelijk debat aan te zwengelen, over topics waar in Vlaanderen taboes op rusten. Ik ben begonnen met het maken van radioprogramma's over seksualiteit, liefde, jaloezie en ontrouw. Later werkte ik in *Recht van antwoord* rond meer maatschappelijke problemen, topics als mensen met mentale problemen die in gevangenissen zaten. Vervolgens ben ik gaan werken voor de VN, waarbij ik de wereld rondreisde om deze toch te verbeteren voor mensen.'

Waren er dan bepaalde frustraties die speelden betreffende wat je kunt doen als ambassadrice, moet je in de politiek om echt het verschil te kunnen maken?

'De politiek is echt nodig als je dingen wil veranderen. Het is een deel van de driepoot: Je moet eerst informatie geven, maar je hebt ook echt wetgeving nodig, en je moet tot slot de mensen *empoweren*. Je begint natuurlijk

bij de informatie: bijvoorbeeld als het gaat om genitale vrouwenverminking is het nodig eerst uit te leggen wat de medische en psychologische gevolgen zijn. Maar je hebt de politiek nodig om echt iets te veranderen. Dus voor de zoveelste keer steek ik mijn nek uit, in de hoop een verandering te kunnen maken.'

'De thema's waarvoor ik nu wil strijden, zijn dezelfde. Ik vind rechtvaardigheid belangrijk, en gelijkwaardigheid van man en vrouw. Zowel voor de vrouw, als voor de man, die ook thuis moet kunnen blijven zonder scheef bekeken te worden. Ik hoop toch op een wereld waarin je écht kunt kiezen voor wat je wil doen. Ook het werk moet verdeeld kunnen worden. Het is absurd dat er een deel van de jonge, actieve bevolking niet participeert en de rest tegen een burn-out aanzit.'

'Er zijn gebieden waar we in vijf jaar tijd het aantal verminkingen terugschroefden van 90% naar 10% van de meisjes'

Laatst kwam in het nieuws dat vrouwenbesnijdenis een steeds groter probleem wordt in België. Is dit ook hier een kernpunt in uw politieke ambities?

'Absoluut, vrouwenbesnijdenis, of vrouwenverminking eigenlijk, is zeker iets wat me bezighoudt. Toen ik aan het begin van mijn carrière in Rutgers (*een kenniscentrum voor seksualiteit red.*) in Den Haag werkte, was dat eigenlijk al een vraag die daar steeds meer opkwam. De vraag was toen of we die operatie niet zelf zouden uitvoeren, opdat ze niet in het geheim gebeurde met noodlottige gevolgen.' 'Toch was het antwoord echt 'Nee'. We kunnen

en mogen dat echt niet doen. Ik heb destijds veel samengewerkt met gynaecologe Marleen Temmerman, en zij heeft altijd gezorgd dat de vrouwen die veel risico liepen onderschept konden worden voor de vlucht. Besnijdenis wordt overigens vaak verkeerdelijk gezien als een moslimgebruik, maar het komt ook veel voor bij niet-moslims.'

Wat zijn de alternatieven voor die ernstige verminking?

'Het zou dan meer gaan om een ritueel. Je hebt verschillende vormen van besnijdenis. Je hebt er bijvoorbeeld met een kleine insnijding, maar ook echt het dichtnaaien van de vaginale opening tot de grootte van de pink. En daar gaat het er dan om, dat hoe kleiner de opening is, hoe begeerlijker de vrouw. Ik heb vrouwen gezien die daaraan zijn overleden. Zelfs eentje waar ik er bij was en de vader niet wilde dat de hechting opengemaakt werd.'

'Toch willen die meisjes dat vaak, omdat ze te horen krijgen dat het een mooie dag zal zijn, dat er een feest komt en zij dan prinses zijn. Haast vergelijkbaar met een communie. Wat wij dus deden is een alternatieve ceremonie voorstellen die nog leuker of specialer was, maar zonder het snijden. Er mag daarbij een lichamelijk inwijdingsritueel zijn, maar zonder verminking. Er zijn gebieden waar we in vijf jaar tijd het aantal verminkingen terugschroefden van 90% naar 10% van de meisjes. We kregen dat voornamelijk voor elkaar door informatie te verschaffen, maar wetgeving en emancipatie spelen ook een voorname rol.'

Lukt het dan om de ouders mee te krijgen in het verhaal, en de mannen?

'Daarbij gaat het enerzijds om emancipatie van de vrouwen. Anderzijds wil de familie dat ook niet, zij doen dat meestal onder druk van de maatschappij waarin ze leven. Ze vrezen dat hun kind anders een paria wordt. In sommige dorpen gaat dat zo ver dat ze stellen dat je met onbesneden vrouwen kunt doen wat je maar

wil. Pijnlijk hé! Daarom moet je én informatie geven én voor bestraffing zorgen, en zorgen dat de vrouwen zelf een sterkere positie hebben. Als je ontwikkelingshulp wil bieden op een goede manier moet je zorgen dat de meisjes kunnen kiezen. En de mannen, dat zijn ook geen rare kwistenbiebels hé, die willen ook het beste voor hun vrouw en kinderen. Als hun dochters ook kunnen studeren en later kunnen bijdragen, is dat voor hen ook beter.'

'Er moeten natuurlijk ook scholen zijn dan, en toegang tot voorbehoedsmiddelen. Of bijvoorbeeld producten voor de maandstonden. Zo was ik ooit op een school waar de meisjes tijdens die periode gewoon thuisbleven, en zo een hele achterstand opliepen. De directrice maakte er daarom zelf, met uitwasbare doekjes. Dat soort kleine veranderingen, daar heeft de hele maatschappij baat bij.'

U maakte zich als ambassadrice ook hard voor verspreiding van contraceptie en het voorkomen van HIV - president Jacob Ged-leyihlekisa Zuma, die tot 2018 president was van Zuid-Afrika, hield vol dat men om HIV te voorkomen gewoon goed moest douchen na de seks. Maakt dat niet moedeloos?

'Dat zijn heel inrieste boodschappen. Dat is terug die eerste poot: informeren, informeren, informeren. Je hebt hier natuurlijk ook mensen die rare en trieste uitspraken doen. Ik ben geen jurist, maar zo iemand zou je moeten kunnen berechten. Op zo'n zaken zou je moeten kunnen reageren. Maar ook hier is toch wel wat werk aan

de winkel, bijvoorbeeld naar gelijkwaardigheid toe. Ik ben geen feminist, omdat ik vind dat de focus daarbij te veel ligt op de vrouw. Mannen zijn leuk en tof, en laat hen vooral ook man blijven. Maar man en vrouw moeten wel gelijkwaardig zijn. We hebben allemaal een bias in onze manier van oordelen, en we beoordelen mannen heel anders dan vrouwen. Die bias moet weggenomen worden, en het glazen plafond moet eindelijk eens doorbroken worden.'

'Ik ben geen seksuologe geworden om braaf aan de kant te zitten'

Heeft u zelf veel te maken gehad met zulk soort vooroordelen, of met vooroordelen over het werk wat u doet?

'Ik ben geen seksuologe geworden om braaf aan de kant te zitten. Ik wil strijden voor een betere wereld, dat komt met kritiek en vooroordelen. Met programma's als *De Lieve Lust* werd ik vroeger ook altijd scheef bekeken. Twintig jaar later zie ik dat dezelfde thema's terugkeren en wijder verspreid zijn. Dus ik ben de oordelen gewend en ben ook blij dat er iets verandert.'

'Kofi Annan sprak me ooit moed in en zei dat je nooit aan seksuele bevrijding kan werken zonder

kritiek. "*Stand Strong.*" Als je iets wil veranderen moet je een beetje wrijven zo nu en dan.'

Is dat een taak van het onderwijs of van de ouders om seksuele opvoeding te geven?

'Van allebei, absoluut. Als ik voorlichting geef in Engeland, reageren de ouders heel opgelucht over wat ik zal doen, blij dat zij het niet moeten doen. (*lacht*) Maar zij moesten het werk natuurlijk verderzetten na mijn vertrek. Ze willen dat graag, als je hen uitlegt hoe. Nu is dat overigens belangrijker dan ooit, want als jongeren het niet horen van hun ouders zoeken ze het op op internet en de antwoorden die ze daar vinden zijn vaak zeker niet de besten.'

'Het geven van seksuele voorlichting blijft iets moeilijks natuurlijk, maar het is niet omdat het moeilijk is dat je het niet moet doen. Het gaat ook niet alleen om seks, maar ook alle bijbehorende gevoelens, en het respecteren van elkaars grenzen. Onderzoek toont aan dat seksuele opvoeding niet alleen ertoe leidt dat mensen minder snel het slachtoffer worden van grensoverschrijdend gedrag, maar ook dat ze minder snel dader worden.'

Bent u het dan eens met Theo Francken, niet van uw partij natuurlijk, die ervoor pleitte om vluchtelingen cursussen te geven in seksuele opvoeding?

'Dat is een voorstel van Sensoa, waar ik nauw mee samenwerk, dat het opgenomen wordt in inburgeringstrajecten. Het gaat dan vooral over de sociale normen. Het is per cultuur

NAVRAAG

('Als je iets wil veranderen moet je een beetje wrijven zo nu en dan')

© Bavo Nys

verschillend hoe mensen met elkaar omgaan. Seksuele opvoeding bij de inburgering gebeurt ook al. Bij Rutgers hebben we daar nog een module voor ontworpen. Het is ook niet altijd gemakkelijk, maar het moet wel gebeuren.'

Als u de seksuele opvoeding van hier vergelijkt met die in andere landen, hoe doen wij het dan, bijvoorbeeld qua tienerzwangerschappen en soa's?

'Qua tienerzwangerschappen en soa's zitten we eigenlijk heel goed. Het grote probleem in België is de moeite die we hebben om over onze emoties te praten. We blijven hangen in de grote emoties, terwijl men in Nederland bijvoorbeeld veel preciezer de angst of het verdriet kan omschrijven en uitleggen. Het is belangrijk dat je dat leert. Ik probeer al jaren die kar te trekken, maar dat kan nog veel beter. Twintig jaar geleden praatte ik in mijn programma's over mensen die een zelfmoordpoging hadden ondernomen, en de reactie was "Praat daar niet over!". We moeten daar juist wel over praten. We hebben niet voor niets een gigantisch hoog zelfmoordcijfer. Ik heb toch het gevoel dat ik daar veel te lang alleen aan heb moeten trekken. Je kunt niet altijd op veilig spelen. Durf je nek uit te steken!'

Ook bij uw huidige talkshow rond *Temptation Island* komt kritiek. Is dit een gelijkaardige situatie?

'Ik vind dat zelf heel interessant, want dat gaat eigenlijk over ontrouw in al zijn vormen. Veel studenten met name praten daar daarna over verder, dus het is een goede manier om het debat daarover aan te wakkeren. Wat betreft de mensen die erop neerkijken, *been there done that*, toen ik jaren geleden sprak over transgenders of seksueel misbruik in de kerk, had ik hetzelfde

voor. Laat ons niet vergeten, de laatste die zei "dat zijn marginalen", bleek zelf rond te vozen met drie van zijn onderdanige medewerksterkes (*sic.*) op hetzelfde moment. Hoed je voor mensen die met hun morele vingertje zwaaien! Dat kennen we nog van de Kerk. Ik heb destijds een brief gekregen van Danneels dat ik daarover moest zwijgen. Dat zeker niet, dat is het slechtste wat je kunt doen in zo'n situatie. Je moet de pijn en het verdriet van die mensen erkennen. Zwijgen is voor daders.'

'Ik hou geregeld een pleidooi voor slow sex, dat is pas zalig intiem én passioneel!'

'Ik heb die moeilijke dingen bespreekbaar gemaakt, en daar veel modder voor naar mijn hoofd gekregen, maar als niemand dat forceert gebeurt het ook niet. En zie, tien jaar later hebben ze het zelfs op Canvas en Radio 1 over transgenders, pedofilie of mensen met zelfmoordneigingen... missie geslaagd, dus nu kan ik naar de politiek! (*lacht*)'

U laat de studenten al napraten na de talkshow over ontrouw, maar heeft u ook tips over hoe ze het best hun seksleven kunnen exploreren?

'Waar ik het moeilijk mee heb, is als vrouwen alles doen om te *pleasen*. Dat ze niet genoeg opkomen voor hun eigen seksueel genot, maar slechts doen wat er van hen wordt verwacht. Dat

heeft gedeeltelijk te maken met een cultuur van onenightstands. Met al die seksuele contacten leer je je lichaam nauwelijks kennen, en het lichaam van de ander.'

'Dat is hetzelfde als een glas in de keel gieten, een partner zoeken en dan zeggen "En nu gaan we de perfecte tango dansen". Dat gaat simpelweg niet. Mensen jagen ook vaak de groteske, wilde passie na van films, en zeker van porno. Ik hou geregeld een pleidooi voor slow sex. Jullie zijn toch ook de generatie van slow food? Probeer dit maar eens. Als je bijna stil ligt en toch die goede gevoelens teweeg kunt brengen, dat is pas zalig intiem én passioneel.'

Ligt er in sommige films en series niet te veel de nadruk op ontmaagding en seks?

'Absoluut, en zeker op de verkeerde vorm. Op die wilde seks, in alle hoeken van de kamer, met veel gedoe en poeha. En ook op ontmaagding - het maagdenvlies bestaat niet hè! Het is een soort huidrandje. Dat scheurt niet hoor, als je een goede minnaar hebt. Het is de emotionele ontmaagding die telt. Geen enkele arts ter wereld kan kijken en zeggen "deze vrouw heeft nog nooit seks gehad". Of omgekeerd. Een mythe.'

En wat vindt u dan van Tinder?

'Blijkbaar leidt Tinder tot meer diversificatie, het tegenkomen van mensen die je anders niet zou tegenkomen. Iemand uit een andere plaats, uit een ander milieu. Maar het nadeel is dat als je niet snel tevreden bent, je denkt dat je wel snel een ander zult hebben. Het is sowieso een kwaal van onze tijd dat we niet genoeg moeite doen voor een relatie. We erkennen enkel die passie, en niet het smeulend vuurtje. Je zou al denken "Ah, mijn partner doet wat moeilijk? Er zijn er nog zoveel anderen." Perfectie bestaat niet. ☹

Vlaamse verfilming van Avengers op komst

door Ben X

Superheldenfans aller landen, verenigt u, want Avengers Endgame is niet de laatste film die we op ons bord krijgen over de superhelden van Marvel Comics. Onder de regie van Stijn Coninx start later deze maand de productie van De Wrekers, een superheldenepos à la Daens.

Ook de cast is reeds grotendeels bekend. Onder leiding van IJzerman, gespeeld door de flamboyante doch heldhaftige Bart Peeters, zullen de Wrekers menig schurken verslaan. Bart Peeters wordt bijgestaan door Donderman, vertolkt door Herman Brusselmans, en de Hroene Ulk, het nieuwe filmalias van Michel Van den Brande. Verder zien we Lesley-Ann Poppe als de Zwarte Weduwe en Mathias Schoenaerts als Arendsoog. Het originele team wordt vervolledigd door Kapitein Vlaanderen, gespeeld door Mister Vlaanderen Dries Van Langenhove.

Maar net zoals het in de Amerikaanse verfilmingen is verlopen, zal ook dit team in de toekomst uitgebreid worden. Zo kunnen we al bevestigen dat Spinnen-Man gespeeld zal worden door Niels Destadsbader, die zo zijn mentor kan vinden in Bart Peeters. Ook William Boeva zal zijn opwachting maken

in de rol van Mier-Man. Voor de zwarte superheld Zwarte Panter, koning van de fictieve Afrikaanse staat Zaïre, kunnen we bevestigen dat Gilbert de Leeuw overwogen wordt.

Het plot van de film is nog niet helemaal bekend, wel hebben we al enkele schurken meegekregen die hun Vlaamse debuut zullen kennen. Loki, de god van de ondeugd, zal worden gespeeld door onze eigenste Vlaamse sloeber Bart De Pauw. Aan zijn zijde staat Philippe Geubels, de Rode Schedel. Zij zullen onder leiding van Tom Waes, in de film bekend als Thanos, proberen de Wrekers in de pan te hakken.

De Wrekers worden nog bijgestaan door een nationaal geheim agentschap dat dreigingen tegengaat, namelijk S.C.H.I.L.D. & V.R.I.E.N.D.E.N. Dit agentschap, dat huist in het Atomium, staat onder leiding van Nicolaas Woede, gespeeld door de immer imponerende Gert Verhulst.

Willy Vandersteens De Wrekers zal eind dit jaar in de zalen te zien zijn.

ZWEEDSE MUTANT ONTDEKT

HIER OEFENT ZE HAAR GAVE UIT: CO2-DETECTIE

Goedele Liekens wil praten over de vagina uit de taboesfeer halen met nieuwe mascotte.

Tip van Flip

Minder kleren is meer 'touche'

Hobby van de week

Samenvattingen schooien

'Alles gratis' loopt uit de hand op kiesweek Ekonomika

Werk van Veto's artist in residence te vooruitstrevend voor BAC-atelier

internationaal

Centrale examens: 'Ja, maar nee, maar ja'

Onder het houten dak van de Faculty Club kruisten de onderwijskopstukken van de vijf grootste partijen de degens. Of eerder de pool noodles.

internationaal

Michel Barnier goes to Leuven

Heel wat vragen omtrent de dure eerste fotografische weergave van een zwart gat zijn terecht. Maar ook beantwoordbaar.

de kringwinkel

IJzerenmolenstraat 10-12, Heverlee • Diestsestraat 253, Leuven

Andere winkels: Dilbeek • Halle • Laken • Opwijk • Overijse • Sint-Pieters-Leeuw • Vilvoorde • Wespelaar

Gratis ophaling herbruikbare spullen 070 222 002 – www.vites.be

ViTeS

6 mei 2019 — *onderwijs*

Brusselse masteropleidingen handelsingenieur opgeschort

De Faculteit Economie en Bedrijfskunde is op zoek naar een tweede adem voor haar masteropleidingen in Brussel. De studentenaantallen vallen er tegen, maar studenten en academici zien veel potentieel.

Foodprint debate

— 10/5/2019 — *sociaal*

Veto verslaat het foodprint debat dat op 8 mei plaatsvindt. Niemand minder dan Alma CEO Daniel Lips schuift aan als panellid. Alma was dit jaar onderwerp van heel wat discussies omtrent duurzaamheid. Wat brengt de toekomst?

Geen werk voor universitair in Turkije

— 9/5/2019 — *internationaal*

Nu haast iedereen een diploma heeft in Turkije, kunnen universitair geen job meer vinden. Wat nu?

Waarom e-sports geen lachtertje zijn

— 8/5/2019 — *cultuur*

Wie zich al eens op het internet begeeft, kan er haast niet meer omheen: e-sports staan steeds meer op de grote poort te kloppen. Maar wat zijn ze precies en waarom zijn ze relevant?

colofon

Vincent Nollet
hoofdredacteur
vincent@veto.be
@vinsentnollet

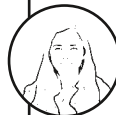
Daphne de Roo
redactiesecretaris
daphne@veto.be
@daphnefderoo

Daan Delespaul
redacteur Internationaal
daan@veto.be
@DDelespaul

Lien De Proost
redacteur Sociaal
lien@veto.be
@ProostLien

Rani Goelen
redacteur Student
rani@veto.be
@Ranigoelen

Jan Costers
redacteur Cultuur
jan@veto.be
@Jcorders

Anneka Robeyns
redacteur Beeld
anneka@veto.be
@AnnekaRobeyns

Benno Debals
redacteur KU Leuven
benno@veto.be
@BennoDebals

Vincent Cuypers
redacteur Opinie
vincent@veto.be
@v_cuypers

eindredactie Arne Van Lautem, Mathilde Koeken troef! Dams, Daphne Billenkoek de Roo, Lien De Proost, Vinsent een koekje van eigen deeg Nollet, Anneka Robeyns, Frank Iulkoek Claikens, Tijs snotkoek Keukeleire, Benno Debals, Jan moederkoek Costers **vormgeving** Daphne de Roo **cover** Philip Lammens **schrijvers** Jan Costers, Vinsent Nollet, Lien De Proost, Arne Van Lautem, Rani Goelen, Ana Van Liedekerke, Benno Debals, Tijs Keukeleire, Daan Delespaul, Mikhail pannenkoek Efimenko, Daphne de Roo, Jef koekoek Cauwenberghs, Mathilde Dams, Sjaak Trimp Meesters, Nelis Jaspers **illustratoren** Anneka Robeyns, Kaylan Saro, Philip Lammens, Daphne de Roo, Rani Goelen, Anne-Leen Proxy Delhaize van Heirnis Declercq **fotografen** Vinsent Nollet, Bavo Nys, Kirsten Verhaegen, Noa Rousseau, Stan Spruyt, Ynse Bergans, Tuur De Bruyn **strip** Anneka Robeyns, Theti Osimo, Philip Lammens, Guillaume Deprez, Ruben Algoet **KU Leuven** Arne Van Lautem, Benno Debals, Jan Costers, Frank Claikens **v.u.** Daphne de Roo

Veto is een uitgave van de Leuvense studentenkoepel LOKO. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO. Wil je hier volgende keer ook vernoemd staan? Kom dan naar onze Redactievergadering, elke vrijdag om 16u op de tweede verdieping in de 's Meiersstraat 5; of stuur een mailtje naar veto@veto.be met een antwoord op de vraag 'Wat is je favoriete koek?'

KU LEUVEN

Word buddy van een internationale student

Een babbel, een kopje koffie,
een interculturele ervaring ...

OPEN JE HART

OPEN JE GEEST

OPEN JE DEUR

**Inschrijvingen
online vanaf
begin juni**

Meer info:
www.kuleuven.be/buddy

